

Dadansoddi ar gyfer Polisi

Analysis for Policy

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

YMCHWIL GYMDEITHASOL RHIF:

17/07/2024

DYDDIAD CYHOEDDI:

55/2024

Adolygiad o'r Cynllun Lwfans Cynhaliaeth Addysg yng Nghymru: adroddiad technegol

This document is also available in English.

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.

OGL © Hawlfraint y Goron ISBN Digidol 978-1-83625-354-9

Adolygiad o'r Cynllun Lwfans Cynhaliaeth Addysg yng Nghymru:
adroddiad technegol

Awduron: Nia Bryer, Heledd Bebb a Tanwen Grover, Ymchwil OB3

Bryer, B. Bebb, H & Grover, T. (2024). *Adolygiad o'r Cynllun Lwfans Cynhaliaeth Addysg ynn Nghymru: Adroddiad Technegol*. Caerdydd: Llywodraeth Cymru, Rhif adroddiad Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth 17/07/2024.

Ar gael: <https://www.llyw.cymru/adolygiad-or-lwfans-cynhaliaeth-addysg-rhagfyr-2023-i-mai-2024-adroddiad-terfynol>

Safbwyntiau'r ymchwilwyr ac nid o reidrwydd rhai Llywodraeth Cymru yw'r safbwyntiau a fynegir yn yr adroddiad hwn.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Emma Hall

Yr Is-adran Ymchwil Gymdeithasol a Gwybodaeth

Llywodraeth Cymru

Parc Cathays

Caerdydd

CF10 3NQ

E-bost: cyflogadwyedd.sgiliau.ymchwil@llyw.cymru

Tabl cynnwys

Atodiad A: Canllawiau trafod.....	2
Atodiad B: Offeryn arolwg ymgeiswyr LCA	61

Atodiad A: Canllawiau trafod

Mae'r atodiad hon yn nodi canllawiau trafod ar gyfer:

1. cyfweld â swyddogion Llywodraeth Cymru a'r Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr yn ystod y cyfnod cwmpasu
2. hwyluso trafodaeth grŵp ffocws gyda derbynwyr cyfredol yr LCA sydd ym mlynnyddoedd 12 a 13
3. hwyluso trafodaeth grŵp ffocws gyda dysgwyr Blwyddyn 11
4. hwyluso grŵp ffocws gyda dysgwyr sydd a phrofiad o ofal ac sy'n derbyn yr LCA
5. hwyluso grŵp ffocws gyda dysgwyr nad ydynt yn derbyn yr LCA (ymgeiswyr aflwyddiannus / y rhai sydd ychydig dros y trothwy cymhwysedd)
6. hwyluso grwpiau ffocws gyda dysgwyr mewn lleoliadau addysgol Saesneg (sy'n byw yn Lloegr ac yn byw yng Nghymru, nad ydynt yn derbyn cefnogaeth yr LCA)
7. cyfweld â derbynwyr blaenorol yr LCA (sydd bellach wedi gadael yr ysgol / addysg bellach, carfan Blwyddyn 14 i bob pwrpas)
8. cyfweld â rhieni/gwarcheidwaid, gan gynnwys y rhai sy'n gyfrifol am ddysgwyr ag ADY
9. cyfweld â rhanddeiliaid allweddol yn ystod y cyfnod gwaith maes
10. cyfweld arweinwyr Canolfannau Ddysgu
11. cyfweld â gweinyddwyr cronfeydd i ddysgwyr y tu allan i Gymru.

Canllaw trafod 1: Cyfweiliadau cwmpasu gyda rhanddeiliaid allweddol

Bydd y cwestiynau hyn yn cael eu teilwra yn ôl rôl cyfranwyr a'u hymwneud â'r LCA ac ni ofynnir pob cwestiwn i bob cyfrannwr. Er enghraifft, bydd cwestiynau i swyddogion Llywodraeth Cymru yn canolbwyntio ar y rhai sy'n ymwneud â pholisi ac angen; tra bydd cwestiynau i gynrychiolwyr SLC a'r Ganolfan Ddysgu yn canolbwyntio ar y rhai sy'n ymwneud â gweinyddu a dylunio. Mae'r cwestiynau'n ymwneud â chylch gwaith ehangach nag sy'n ofynnol o gyfweiliadau cwmpasu ond gobeithio y bydd hyn yn osgoi gorfod ail-gyfweld â'r un cyfranwyr yn ystod y cyfnod gwaith maes.

Cyflwyniad

1. Dywedwch wrthyf am eich ymwneud â chyllid myfyrwyr ôl-16, gan gynnwys yr LCA

Polisi, rhesymeg a'r angen am LCA

2. Beth ydych chi'n ei ddeall yw nodau ac amcanion yr LCA?
  - Sut, os o gwbl, y mae'r amcanion hyn wedi newid dros amser?
3. Sut y disgwylir i'r LCA gyfrannu at bolisi a strategaeth Llywodraeth Cymru?
  - a. Pa bolisiâu a strategaethau allweddol y mae'n cyfrannu tuag atynt?
  - b. Pa mor dda yw aliniad yr LCA â'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol?
  - c. Sut mae'r LCA yn cefnogi Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr Cymraeg?
4. I ba raddau mae angen yr LCA?
  - a. Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - b. Pa dystiolaeth sydd gennych am y rhwystrau ariannol presennol sy'n wynebu pobl ifanc o deuluoedd incwm isel i aros mewn addysg ffurfiol?
  - c. Sut mae'r angen am yr LCA wedi newid yng ngoleuni pwysau costau byw diweddar?
5. Pa ddarpariaeth cymorth statudol a dewisol arall sydd ar gael i fyfyrwyr yng Nghymru i gefnogi dysgwyr ôl-16?
  - a. Sut mae'r LCA yn cyd-fynd â'r rhain?
  - b. Sut mae'r LCA yn cyd-fynd â'r Gronfa Wrth Gefn Ariannol (FCF) sydd ar gael i ddysgwyr addysg bellach?
  - c. Sut y darparwyd unrhyw gyllid ychwanegol i sefydliadau addysg bellach i gefnogi dysgwyr yn ystod yr argyfwng costau byw a ddefnyddir?
  - d. Sut mae'r LCA yn cyd-fynd â chefnogaeth eraill fel cludiant am ddim a phrydau ysgol am ddim?
  - e. Faint o orgyffwrdd sydd yna o ran dysgwyr sy'n cael yr LCA a'r cymorthdaliadau eraill hyn?
6. Pa gynlluniau eraill sy'n targedu carfannau tebyg sydd ar gael e.e. Twf Swyddi Cymru+?
  - a. Sut mae'r LCA yn cymharu â'r rhain o ran cymhwysedd, y cynnig ariannol a dull o weithredu?

- b. Beth sy'n gweithio'n dda/nid cystal o safbwynt y cynlluniau hyn?
7. Sut mae'r LCA yn cymharu â darpariaeth cymorth ariannol i fyfyrwyr ôl-16 mewn rhannau eraill o'r DU?
- a. Beth yw'r prif wahaniaethau o ran meini prawf cymhwysedd rhwng Cymru a gwledydd datganoledig eraill?
  - b. Beth yw manteision ac anfanteision yr LCA?

Dyluniad yr LCA

8. Pa mor briodol yw hi bod yr LCA ar gael i ddysgwyr ar sail incwm cartref?
- a. Beth yw eich barn ar y trothwyon cymhwysedd¹ (sydd heb newid ers 2011/12)
  - b. Beth yw eich barn am ystyried dibynyddion eraill ar yr aelwyd?
  - c. Pa newidiadau, os o gwbl, y dylid eu hystyried i'r trothwyon hyn?
  - d. Pa fodel cymhwyster arall y dylid ei ystyried? Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - e. Pa mor briodol yw hi bod y cyllid yn cael ei dalu'n uniongyrchol i'r dysgwr yn hytrach nag i'r rhiant/gofalwr?
9. Pam y bu gostyngiad yn nifer y ceisiadau LCA a chafodd eu cymeradwyo ers 2010/11?
10. Beth sy'n cyfrif am y ffaith bod 73% o holl dderbynwyr yr LCA wedi'u lleoli mewn sefydliadau AB? Pam fod y ganran wedi cynyddu dros amser?
11. Ydych chi'n credu bod proffil derbynwyr yr LCA wedi newid dros amser? Os felly, beth sy'n cyfrif am hynny? Holwch sut mae wedi newid:
- a. O ran oedran
  - b. O ran cyrsiau cymwys
  - c. O ran lleoliad (AB/ysgol)?
  - d. O ran lleoliad gwledig/trefol?
  - e. Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cefnogi'r myfyrwyr sydd â'r angen mwyaf? Pam ydych chi'n dweud hyn?
12. Pa mor briodol yw'r lwfans gyfredol o £40 yr wythnos²?
- a. A ddylid adolygu hyn o gwbl?
  - b. Sut y gellid pennu lefel lwfans priodol yn barhaus yn y dyfodol?
13. Beth mae'r 'categoriâu eithrio llawn' yn ei olygu ar gyfer LCA?
- a. Pa mor briodol yw'r rhain?

---

¹ Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £20,817 neu lai os yr ymgeisydd yw'r unig ddibynnydd, neu fyfyrwyr sy'n byw mewn cartref sydd ag incwm blynyddol o £23,077 neu lai os oes dibynyddion eraill ar yr aelwyd (dibynyddion yn 15 oed neu'n iau neu rhwng 16 ac 20 oed ac mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser nad yw'n uwch; ac yn gymwys ar gyfer budd-dal plant).

² Ym mis Ebrill 2023, cynyddwyd y lwfans i £40 am y ddwy flynedd academaidd sydd i ddod.

Gweinyddiaeth yr LCA

14. Beth fu'r newidiadau allweddol a wnaed i ganllawiau'r LCA a meini prawf cymhwysedd yr LCA dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf?
15. Beth mae'r cais LCA yn ei gynnwys o safbwynt dysgwr?
  - a. Beth yw'r goblygiadau i ddysgwyr (a rhieni/gwarcheidwaid) o gyflwyno cais electronig ar gyfer LCA?
  - b. Beth yw'r camau ymgeisio allweddol i ddysgwyr?
  - c. Ar ba sail mae ceisiadau'n cael eu gwrthod?³
16. Pa dystiolaeth sydd gennych am effaith cynyddu'r lwfans wythnosol (o £30 i £40)?
17. Pa newidiadau eraill sydd wedi'u gwneud i weithredu'r LCA dros y blynyddoedd diwethaf?
  - a. Pa effaith y mae'r newidiadau hyn wedi'u cael ar yr LCA?
18. Sut mae'r LCA yn cael ei farchnata i ddysgwyr a rhieni?
  - a. Pa mor effeithiol yw'r dulliau hyn?
  - b. Beth weithiodd yn dda?
  - c. Sut y gellid gwella ffordd y mae'r LCA yn cael ei hyrwyddo?
19. Sut mae Cytundebau Dysgu LCA yn cael eu gweinyddu?
  - a. Pa gamau y mae Canolfannau Dysgu yn eu cymryd i weinyddu a monitro'r rhain?
  - b. Pa mor effeithiol yw'r defnydd o Gytundebau Dysgu LCA?
20. Pa ddata monitro mae Canolfannau Dysgu yn ei gasglu am ymgysylltiad a phresenoldeb derbynwyr yr LCA?
  - a. Pa mor briodol yw presenoldeb fel mesur perfformiad?
  - b. Pa fesurau eraill y gellid eu defnyddio/eu casglu gan Ganolfannau Dysgu e.e. cwblhau gwaith cwrs, cyfraniad mewn gwaith/gwersi, ymddygiad ac ati
  - c. A yw'r trefniadau dewisol a gyflwynwyd mewn ymateb i bandemig Covid-19 (lle roedd Canolfannau Dysgu yn gweithredu ac yn cynnal eu polisiau presenoldeb eu hunain) yn dal i gael eu defnyddio?

Y gwerthusiad hwn

21. Mae'r astudiaeth hon yn cynnwys ymgymryd â gwaith maes gydag ystod eang o gyfranwyr, gan gynnwys dysgwyr y dyfodol, presennol a blaenorol⁴. A oes gennych unrhyw farn ar ein rhaglen waith arfaethedig o ran:

---

³ Mae 8% o'r holl geisiadau yn cael eu gwrthod

⁴ Dysgwyr Blwyddyn 11; derbynwyr LCA Blwyddyn 12 a 13 cyfredol; derbynwyr blaenorol LCA (sydd bellach yn gadael yr ysgol/AB, carfan Blwyddyn 14 i bob pwrpas); pobl nad ydynt yn derbyn LCA

- a. Adnabod a recriwtio dysgwyr, yn enwedig y rhai mewn gofal, myfyrwyr sy'n ofalwyr a'r rhai ag ADY
- b. Y cwestiynau sydd angen i ni eu gofyn
- c. Y materion y gellid eu codi yn ystod ein sgysiau â dysgwyr?

Dyfodol

22. A ddylai'r Llywodraeth barhau i gefnogi dysgwyr ôl-16 yn uniongyrchol yn ariannol yn y dyfodol?
  - a. Os felly, sut y dylai'r cymorth ariannol hwn fod ar gael e.e. sail statudol/dewisol?
  - b. Ar ba sail y dylai dysgwyr gael cymorth ariannol (e.e. incwm aelwydydd, presenoldeb, ar gyfer darpariaethau penodol)?
23. A allai Llywodraeth Cymru ddefnyddio'r gronfa LCA mewn ffordd fwy effeithiol?
  - a. Os felly, sut?
  - b. Sut allai'r LCA (neu gyfwerth) dargedu cymorth ariannol yn well tuag at y rhai sydd â'r angen mwyaf?
  - c. Sut y gellid cefnogi'r rhai mewn gofal, ymadawyr gofal a myfyrwyr sy'n ofalwyr yn fwyaf effeithiol?
  - d. Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn fwyaf effeithiol?
  - e. Sut y gellid cefnogi myfyrwyr o'r cefndiroedd mwyaf difreintiedig?
  - f. Pa ffyrdd/modelau eraill y gellid eu harchwilio i gyflawni canlyniadau tebyg?
24. Sut y gellir adolygu'r LCA (neu gyfwerth) yn barhaus yn y dyfodol?
  - a. Pa gamau/camau y gellid eu cymryd?

(ymgeiswyr aflwyddiannus / dysgu y tu allan i Gymru); arweinwyr ysgolion a cholegau AB; rhieni/gofalwyr; dysgwyr mewn gofal sy'n derbyn LCA; dysgwyr (a rhieni/gofalwyr) gydag ADY a sefydliadau rhanddeiliaid

Canllaw trafod 2: Grŵp ffocws gyda derbynwyr yr LCA

Gofynnir y cwestiynau hyn i dderbynwyr LCA ym Mlynnyddoedd 12 a 13 ar hyn o bryd, sy'n astudio mewn addysg bellach/chweched dosbarth ac ysgolion.

Cyflwyniad

Diolch am ddod i'r grŵp ffocws hwn. Rwyf yma ar ran Ymchwil OB3, gan ein bod yn cynnal adolygiad o'r Lwfans Cynhaliath Addysg (y cyfeirir ato'n aml fel yr LCA) ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, hoffem siarad â dysgwyr sy'n derbyn yr LCA. Rydym hefyd yn siarad â dysgwyr eraill yn ogystal â rhieni, staff a grwpiau eraill. Bydd yr ymchwil yn cael ei ddefnyddio i ysgrifennu adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru yn yr haf.

Mae'r meysydd yr hoffwn eu trafod gyda chi heddiw yn cynnwys:

- eich profiad o wneud cais am LCA
- sut rydych chi'n defnyddio'r arian (does dim ots sut rydych chi'n defnyddio'r arian, gallech chi fod yn ei ddefnyddio ar gyfer llyfrau ac offer neu ar gyfer mynd allan, mae'n bwysig i ni wybod sut mae'n cael ei wario. Nid oes unrhyw risg y byddwch yn colli'r LCA trwy rannu'r wybodaeth hon)
- y gwahaniaeth a wnaeth derbyn yr LCA i'ch penderfyniad i barhau mewn addysg a'r hyn y byddech wedi'i wneud heb y gefnogaeth
- y gwahaniaeth y mae derbyn yr LCA yn ei wneud i'ch presenoldeb a'ch perfformiad.

Cadarnhewch:

- Na fyddwch chi na'ch ysgol/coleg yn cael eich enwi, nac yn cael eich adnabod mewn unrhyw ffordd yn yr adroddiad a gyhoeddwyd
- Rwy'n disgwyl i'r drafodaeth gymryd tua awr
- Peidiwch ag ailadrodd yr hyn y mae pobl yn ei ddweud heddiw y tu hwnt i'r grŵp hwn
- Ni fyddaf yn rhannu'r hyn a ddwedwch gydag unrhyw un arall, oni bai bod risg o niwed i chi neu i rywun arall.
- [Lleoliadau Addysg Bellach yn unig] Rydym yn cynnig taleb o £10 fel diolch am eich amser.
- Llenwch ffurflen fer i roi rhywfaint o wybodaeth sylfaenol amdanoch chi'ch hun. Mi fydd hyn ond yn cael ei ddefnyddio i adrodd ar broffil y dysgwyr y byddwn yn siarad â nhw fel rhan o'r astudiaeth hon
- [fel y bo'n briodol] Gallwch gyfrannu naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg
- [Os yw'r grŵp iaith cymysg, esboniwch y byddwch yn crynhoi unrhyw gyfraniadau Cymraeg a wneir yn Saesneg]
- Os hoffech wneud unrhyw sylwadau yn gyfrinachol ar ôl y grŵp ffocws, yna gwnewch hynny ar ôl y sesiwn.

Ffurflen Derbynwyr yr LCA	
Enw	
Enw'r ysgol / coleg	
Oed	
Pa bynciau ydych chi'n eu hastudio ar hyn o bryd?	
Ydych chi'n derbyn LCA ar hyn o bryd	☐ am y tro cyntaf yn ystod y flwyddyn academaidd hon ☐ am yr ail neu'r drydedd flwyddyn
Sut ydych chi'n gwario'r LCA? (e.e. teithio, bwyd, dillad, cymdeithasu, llyfrau, offer, rhent ac ati)	
Yn ogystal â'r LCA, a ydych yn derbyn unrhyw gymorth neu gefnogaeth ariannol arall: <i>Ticiwch yr holl opsiynau perthnasol</i>	☐ Prydau ysgol neu goleg am ddim ☐ Cludiant ysgol neu goleg am ddim neu gymhorthdal ☐ Cymorth ariannol gan y coleg ☐ Math arall o gymorth ariannol, nodwch os gwelwch yn dda: _____ ☐ Nac ydw, dim ☐ Ddim yn gwybod
Oes gennych chi brofiad o fod mewn gofal?	☐ Oes ☐ Nac oes
Ydych chi'n gofalu am aelod arall o'r teulu?	☐ Ydw ☐ Nac ydw
Oes gennych chi unrhyw anghenion dysgu ychwanegol, fel anhawster dysgu neu anabledd, sy'n ei gwneud hi'n anoddach i chi ddysgu?	☐ Oes ☐ Nac oes
A oes gennych swydd gyflogedig hefyd?	☐ Oes ☐ Nac oes
(Os ydych yn gweithio) Pryd ydych chi'n gweithio fel arfer yn y swydd gyflogedig hon? <i>Ticiwch yr holl opsiynau perthnasol</i>	☐ Yn ystod yr wythnos (dyddiau a/neu gyda'r nos) ☐ Ar y penwythnos ☐ Yn ystod gwyliau'r ysgol neu goleg
Pa mor bwysig oedd y posibilrwydd o dderbyn yr LCA i'ch penderfyniad i aros mewn addysg?	☐ Pwysig iawn ☐ Yn eithaf pwysig ☐ Ddim y naill na'r llall

	☐ Ddim yn arbennig o bwysig ☐ Ddim yn bwysig o gwbl ☐ Ddim yn gwybod
Pe na byddech wedi derbyn yr LCA a fyddech chi wedi aros mewn addysg beth bynnag?	☐ Byddwn, yn bendant ☐ Byddwn, o bosib ☐ Ddim y naill na'r llall ☐ Na, mae'n annhebygol ☐ Na, yn bendant ddim ☐ Ddim yn gwybod
A yw derbyn yr LCA yn eich helpu i fynychu'r ysgol neu'r coleg yn fwy rheolaidd?	☐ Ydy, yn bendant ☐ Ydy, o bosib ☐ Ddim y naill na'r llall ☐ Na, dim felly ☐ Na, yn bendant ddim ☐ Ddim yn gwybod
Ydych chi'n fwy abl i gymryd rhan mewn gweithgareddau fel teithiau a gweithgareddau allgyrsiol oherwydd eich bod yn derbyn yr LCA?	☐ Ydw, yn bendant ☐ Ydw, o bosib ☐ Ddim y naill na'r llall ☐ Na, dim felly ☐ Na, yn bendant ddim ☐ Ddim yn gwybod
Oes gennych chi unrhyw beth arall i'w ddweud am yr LCA?	

Cyflwyniadau

1. Yn fyr, gofynnwch i'r rhai sy'n bresennol i gyflwyno eu hunain e.e. enw, pwnc/cyrsiau sy'n cael eu hastudio; p'un a ydynt yn gweithio'n rhan-amser yn ogystal ag astudio

Clywed am, a gwneud cais am, yr LCA

2. Pryd wnaethoch chi glywed am yr LCA am y tro cyntaf?
  - A glywsoch chi amdano tra ym Mlwyddyn 11/yn yr ysgol neu (fel y bo'n briodol) ar ôl ymuno â'r chweched dosbarth/coleg?
  - Oeddech chi'n gwybod ei fod ar gael i ddysgwyr Blwyddyn 12/13 mewn ysgolion a lleoliadau AB?
  - Oedd hi'n hawdd neu'n anodd cael gwybod mwy am hyn?
  - Sut, os o gwbl, y gellid hyrwyddo'r LCA yn well i ddysgwyr (ac os yw'n berthnasol) eu rhieni/gwarcheidwaid?
3. Pam wnaethoch chi ymgeisio am yr LCA?
  - Pryd wnaethoch chi ymgeisio gyntaf?
4. Beth oeddech chi'n ei feddwl o'r broses ymgeisio (papur neu ar-lein⁵)?
  - Beth oedd yn hawdd neu'n anodd am y broses ymgeisio?
  - Pa mor hawdd neu anodd oedd cael gafael ar y wybodaeth angenrheidiol (e.e. manylion am incwm y cartref) i gefnogi eich cais?
  - A gawsoch unrhyw help i lenwi'r ffurflen gais (e.e. gan yr ysgol/coleg/rhieni)?
  - Sut y gellid gwneud y broses ymgeisio yn haws?
5. A oedd gennych gyfrif banc eisoes, neu a oedd yn rhaid i chi sefydlu un i dderbyn yr LCA?
  - Pwy arall sydd â mynediad i'ch cyfrif banc?

Defnyddio'r LCA a'i bwysigrwydd i chi

6. Beth ydych chi'n gwario'ch arian LCA arno fel arfer?
  - Ydych chi'n ei ddefnyddio i brynu bwyd i chi'ch hun pan fyddwch yn y coleg/ysgol (e.e. brechwast neu ginio)?
  - Ydych chi'n ei ddefnyddio i brynu dillad?
  - A ydych yn ei ddefnyddio at ddibenion addysgol, fel costau teithio i'r coleg (tocynnau bws/trên neu gostau personol rhedeg car), i brynu llyfrau neu offer, neu i ariannu gweithgareddau allgyrsiol?
  - Ydych chi'n ei ddefnyddio at ddibenion cymdeithasol fel mynd allan?
  - A ydych yn ei ddefnyddio fel cyfraniad tuag at gostau cartref e.e. fel rhent i rieni/gwarcheidwaid neu i dalu unrhyw filiau cartref?

---

⁵ Defnyddiwyd ffurflenni cais papur tan fis Tachwedd 2023. Ceisiadau ar-lein a ddefnyddiwyd o fis Tachwedd 2023 ymlaen. Ychydig iawn o geisiadau ar-lein sydd wedi'u gwneud hyd yn hyn.

- Ydych chi'n ei ddefnyddio i dalu am fwyd ar gyfer y cartref, neu fel cyfraniad tuag at gostau bwyd y cartref?
  - Pam ydych chi'n defnyddio'r lwfans yn y ffordd hon / hyn?
7. [I'r rhai a dderbyniwyd yr LCA yn ystod y flwyddyn academiaidd flaenorol 2022/23] Cynyddwyd yr LCA o £30 i £40 ym mis Ebrill 2023. Pa wahaniaeth mae hyn yn ei wneud?
8. Pa mor bwysig yw'r LCA i chi?
- A yw'n gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Sut mae'n eich helpu i brynu pethau sydd eu hangen arnoch?
9. Dros y blynyddoedd diwethaf, mae cost eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan wedi bod yn cynyddu'n gyflym, gan roi pwysau ariannol ar deuluoedd ac aelwydydd. Faint o rôl sydd gan yr LCA i helpu'ch teulu gyda chostau cynyddol?
10. Pa gymorth ariannol arall ydych chi'n ei gael?
- Ydych chi'n derbyn cludiant am ddim neu gymhorthdal i'r coleg/ysgol?
  - Ydych chi'n cael prydau ysgol am ddim neu ginio â chymhorthdal yn y coleg?
  - [colegau AB yn unig] A yw eich coleg yn cynnig unrhyw gymorth neu gefnogaeth ariannol arall? Os felly, ydych chi wedi derbyn hyn?

Cytundebau dysgu a monitro presenoldeb

11. Ydych chi'n gwybod beth yw'r Cytundeb Dysgu LCA?
- Beth oedd y broses o sefydlu hyn yn ei gynnwys?
  - Pa lefel o bresenoldeb sydd ei hangen arnoch chi fel rhan o'ch Cytundeb Dysgu LCA?
  - Faint o bwysigrwydd sy'n cael ei roi i'ch Cytundeb Dysgu LCA gan eich ysgol/coleg?
12. Sut mae eich presenoldeb mewn ysgol/coleg yn cael ei fonitro?
- Sut mae eich presenoldeb yn cael ei gofnodi (gan athro/tiwtor)?
  - Pa mor aml mae presenoldeb yn cael ei fonitro (e.e. pob gwrs, hanner diwrnod, yn ddyddiol)
  - Beth sy'n digwydd pan fyddwch chi'n colli'r ysgol neu'r coleg yn fwriadol? A yw hyn yn effeithio ar eich taliadau LCA?
  - Ai presenoldeb yw'r ffordd orau o roi'r lwfans LCA? Os felly, pam ydych chi'n dweud hynny / Os na, sut arall y gellid dyfarnu'r LCA?

Gwahaniaeth a wnaed

13. Pa mor bwysig oedd (y posibilrwydd) o dderbyn yr LCA i'ch penderfyniad i aros mewn addysg a chofrestru ar y cwrs?
- Pa bethau eraill a ddylanwadodd ar eich penderfyniad i gofrestru ar y cwrs/parhau mewn addysg?
  - Fyddech chi wedi cofrestru ar y cwrs beth bynnag?
  - Pa mor debygol ydych chi o gwblhau'r cwrs?
14. Pa wahaniaeth (os o gwbl) y mae derbyn yr LCA yn ei gael:
- Ar eich presenoldeb yn yr ysgol/ coleg?
  - Ar faint ydych chi'n cymryd rhan mewn gwersi?
  - Ar faint ydych chi'n ei wneud gyda gweithgareddau allgyrsiol fel teithiau ysgol/ coleg?
15. A yw derbyn yr LCA yn golygu bod gennych fwy o amser i astudio y tu allan i'r ysgol/ coleg?
- A yw'n golygu nad oes rhaid i chi weithio mewn swydd â thâl, neu weithio llai o oriau mewn swydd â thâl?
  - [fel y bo'n briodol] A yw derbyn £40 yn hytrach na'r lwfans blaenorol o £30 yn gwneud unrhyw wahaniaeth i'r oriau y mae'n rhaid i chi weithio nawr wrth astudio?
16. Pa wahaniaeth ydych chi'n disgwyl y bydd derbyn yr LCA yn ei gael ar y graddau/cymwysterau y byddwch chi'n eu cyflawni (neu rydych chi wedi'u cyflawni e.e. lefel UG, os yn berthnasol)?
17. Oni bai eich bod wedi derbyn yr LCA, beth fyddai wedi digwydd? Er enghraifft:
- A fydddech wedi gorfod dod o hyd i waith rhan-amser/cynyddu'r oriau rydych chi'n gweithio mewn swydd?
  - A fydddech wedi mynd heb rywbeth (e.e. llyfrau) neu wedi peidio mynd ar deithiau?
  - (os yw'n berthnasol) Beth fyddai'r goblygiadau i'ch rhieni/gofalwyr?

Barn ar ddyluniad yr LCA

18. Mae'r LCA ar gael yn y rhan fwyaf o achosion i fyfyrwyr o aelwydydd incwm isel⁶. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn deg?
- Pam ydych chi'n dweud hwnna?

---

⁶ Mae dau drothwy incwm cartref gwahanol ar gyfer cymhwyster, sy'n seiliedig ar amgylchiadau teuluol y myfyriwr: (1) Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £20,817 neu lai os ydi'r ymgeisydd yn unig ddibynnydd, neu (2) Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £23,077 neu lai os oes dibynnyddion eraill yn yr aelwyd (dibynnyddion sy'n 15 oed neu'n iau, 16 i 20 oed ac mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser nad yw'n addysg uwch, ac yn gymwys i gael Budd-dal Plant).

- Ydych chi'n meddwl ei bod hi'n deg bod myfyrwyr sydd â brodyr neu chwiorydd sy'n dal i fod mewn addysg yn gallu cael yr LCA os ydyn nhw'n dod o aelwyd sydd ag incwm ychydig yn uwch? Pam ydych chi'n dweud hynny?
19. Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cael ei ddefnyddio i gefnogi dysgwyr sydd ei angen fwyaf?
- Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oes unrhyw ddysgwyr sy'n colli allan ar yr LCA? Pwy? Pam maen nhw'n colli allan e.e. ddim yn gwybod amdano, ddim yn gymwys/dim ond colli cyfle?
20. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r lwfans presennol sydd ar hyn o bryd yn £40 yr wythnos?
- Ydy hyn yn ormod, rhy ychydig, neu'n iawn?
  - A ddylai'r lwfans gael ei leihau neu ei gynyddu? Os felly, faint sydd?
21. A yw eich ffrindiau ysgol / coleg yn gwybod am yr LCA?
- Beth maen nhw'n ei feddwl ohono?
  - A oes unrhyw stigma ynghlwm wrth ei dderbyn? Trwy 'stigma' rwy'n golygu agwedd neu syniad negyddol am berson oherwydd eu hamgylchiadau cymdeithasol. Os felly, sut y gellid dileu'r stigma hwn?

Dyfodol

22. Sut y gellid gwella'r LCA?
23. Allwch chi feddwl am ffordd well o gefnogi dysgwyr yn ariannol, yn hytrach na drwy'r LCA fel y mae nawr?
- Os felly, sut?
  - Sut y gallai'r rhai sydd â phrofiad o ofal gael eu cefnogi'n well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi'n ariannol?
  - Pa ffyrdd eraill o ddarparu cymorth ariannol fyddai hefyd yn eich helpu i barhau â'ch addysg?

Canllaw trafod 3: Grŵp ffocws rhithwir gyda derbynwyr yr LCA sydd â phrofiad o ofal

Gofynnir y cwestiynau hyn i dderbynwyr yr LCA sydd â phrofiad o ofal, sydd ym Mlynnyddoedd 12 a 13 ar hyn o bryd, ac yn astudio mewn addysg bellach/chweched dosbarth ac ysgolion.

Cyflwyniad

Diolch am ddod i'r grŵp ffocws hwn. Rwyf yma ar ran Ymchwil OB3, gan ein bod yn cynnal adolygiad o'r Lwfans Cynhaliath Addysg (y cyfeirir ato'n aml fel yr LCA) ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, hoffem siarad â dysgwyr sydd â phrofiad o ofal sy'n derbyn yr LCA. Mae pobl ifanc sydd â phrofiad o ofal yn aml yn cael eu tangynrychioli mewn ymchwil a dyna pam rydym yn gofyn yn benodol i chi rannu eich barn a'ch profiadau. Rydym hefyd yn siarad â dysgwyr eraill yn ogystal â rhieni, staff a grwpiau eraill. Bydd yr ymchwil yn cael ei ddefnyddio i ysgrifennu adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru yn yr haf.

Mae'r meysydd yr hoffwn eu trafod gyda chi heddiw yn cynnwys:

- eich profiad o wneud cais am yr LCA
- sut rydych chi'n defnyddio'r arian (does dim ots sut rydych chi'n defnyddio'r arian, gallech chi fod yn ei ddefnyddio ar gyfer llyfrau ac offer neu ar gyfer mynd allan, mae'n bwysig i ni wybod sut mae'n cael ei wario. Nid oes unrhyw risg y byddwch yn colli'r LCA trwy rannu'r wybodaeth hon)
- y gwahaniaeth a wnaeth derbyn yr LCA i'ch penderfyniad i barhau mewn addysg a'r hyn y byddech wedi'i wneud heb y gefnogaeth
- y gwahaniaeth y mae derbyn yr LCA yn ei wneud i'ch presenoldeb a'ch perfformiad.

Cadarnhewch:

- Na fyddwch chi na'ch ysgol/coleg yn cael eich enwi, nac yn cael eich adnabod mewn unrhyw ffordd yn yr adroddiad a gyhoeddwyd
- Rwy'n disgwyl i'r drafodaeth gymryd tua awr
- Peidiwch ag ailadrodd yr hyn y mae pobl yn ei ddweud heddiw y tu hwnt i'r grŵp hwn
- Ni fyddaf yn rhannu'r hyn a ddwedwch gydag unrhyw un arall, oni bai bod risg o niwed i chi neu i rywun arall.
- Rydym yn cynnig taleb o £10 fel diolch am eich amser. Bydd hyn yn cael ei ddarparu i chi fel e-daleb trwy e-bost.
- [Fel y bo'n briodol] Gallwch gyfrannu naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg.
- [Os yw'n grŵp iaith cymysg, esboniwch y byddwch yn crynhoi unrhyw gyfraniadau Cymraeg a wneir yn Saesneg]
- Os hoffech wneud unrhyw sylwadau yn gyfrinachol, defnyddiwch y swyddogaeth sgwrsio i anfon neges ataf yn uniongyrchol yn ystod neu ar ôl y sesiwn.

Cyflwyniadau

1. Yn fyr, gofynnwch i'r rhai sy'n bresennol gyflwyno eu hunain e.e. enw, p'un a ydynt yn mynychu'r ysgol neu addysg bellach, p'un a ydynt yn gweithio'n rhan-amser yn ogystal ag astudio.

Clywed am, a gwneud cais am, yr LCA

2. Pryd wnaethoch chi glywed am yr LCA am y tro cyntaf?
  - A glywsoch chi amdano tra ym Mlwyddyn 11/yn yr ysgol neu (fel y bo'n briodol) ar ymuno â'r chweched dosbarth/coleg?
  - A wnaeth eich awdurdod lleol neu'ch darparwr gofal ddweud wrthych amdano?
  - Oeddech chi'n gwybod ei fod ar gael i ddysgwyr Blwyddyn 12/13 mewn ysgolion a lleoliadau AB?
  - A oedd hi'n hawdd neu'n anodd cael gwybod mwy?
  - Sut, os o gwbl, y gellid hyrwyddo'r LCA yn well i'r rhai mewn gofal a (lle bo hynny'n briodol) gofalwyr maeth?
3. Beth oeddech chi'n ei feddwl o'r broses ymgeisio (papur neu ar-lein⁷)?
  - Beth oedd yn hawdd neu'n anodd am y broses ymgeisio?
  - Pa mor hawdd neu anodd oedd cael gafael ar y wybodaeth angenrheidiol⁸ i gefnogi eich cais?
  - A gawsoch unrhyw gymorth i lenwi'r ffurflen gais (e.e. gan ddarparwr ysgol/coleg/gofalwr)?
  - Sut y gellid gwneud y broses ymgeisio yn haws?
4. A oedd gennych gyfrif banc eisoes, neu a oedd yn rhaid i chi sefydlu un i dderbyn yr LCA?
  - Pwy arall sydd â mynediad i'ch cyfrif banc?

Defnyddio'r LCA a'i bwysigrwydd i chi

5. Beth ydych chi'n gwario'ch arian LCA arno fel arfer?
  - Ydych chi'n ei ddefnyddio i brynu bwyd i chi'ch hun pan fyddwch yn y coleg/ysgol (e.e. brechwast neu ginio)?
  - Ydych chi'n ei ddefnyddio i brynu dillad?

---

⁷ Defnyddiwyd ffurflenni cais papur tan fis Tachwedd 2023. Ceisiadau ar-lein a ddefnyddiwyd o fis Tachwedd 2023 ymlaen. Ychydig iawn o geisiadau ar-lein sydd wedi'u gwneud hyd yn hyn.

⁸ Sylwch fod y rhai sydd a phrofiad o ofal wedi'u heithrio o elfen proses brofi incwm yr LCA, felly nid oes angen iddynt ddarparu manylion ar gyfer incwm eu cartref.

- A ydych yn ei ddefnyddio at ddibenion addysgol, fel costau teithio i'r coleg (tocynnau bws/trên neu gostau personol rhedeg car), i brynu llyfrau neu offer, neu i ariannu gweithgareddau allgyrsiol?
  - Ydych chi'n ei ddefnyddio at ddibenion cymdeithasol fel mynd allan?
  - A ydych yn ei ddefnyddio fel cyfraniad tuag at gostau cartref e.e. fel rhent i rieni/gwarcheidwaid neu i dalu unrhyw filiau cartref?
  - Ydych chi'n ei ddefnyddio i dalu am fwyd gartref, neu fel cyfraniad tuag at gostau bwyd cartref?
  - Pam ydych chi'n defnyddio'r lwfans yn y ffordd hon / hyn?
6. [I'r rhai oedd yn derbyn yr LCA yn ystod y flwyddyn academaidd flaenorol 2022/23] Cynyddwyd yr LCA o £30 i £40 ym mis Ebrill 2023. Pa wahaniaeth mae hyn yn ei wneud?
7. Pa mor bwysig yw'r LCA i chi?
- A yw'n gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Sut mae'n eich helpu i brynu pethau sydd eu hangen arnoch?
8. Dros y blynyddoedd diwethaf, mae cost eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan wedi bod yn cynyddu'n gyflym, gan roi pwysau ariannol ar deuluoedd ac aelwydydd. Faint o rôl sydd gan yr LCA i'ch helpu gyda chostau cynyddol?
9. Pa gefnogaeth ariannol arall sydd gennych chi?
- Ydych chi'n derbyn cludiant am ddim neu gymhorthdal cludiant i'r coleg/ysgol?
  - Ydych chi'n cael prydau ysgol am ddim neu chymhorthdal ginio yn y coleg?

Cytundebau dysgu a monitro presenoldeb

10. Ydych chi'n gwybod beth yw'r Cytundeb Dysgu LCA? Beth yw eich barn am hyn?
11. Sut mae eich presenoldeb mewn ysgol/coleg yn cael ei fonitro?
- Beth sy'n digwydd pan fyddwch chi'n colli'r ysgol neu'r coleg yn fwriadol? A yw hyn yn effeithio ar eich taliadau LCA?
  - Ai presenoldeb yw'r ffordd orau o roi'r Lwfans LCA? Os felly, pam ydych chi'n dweud hynny / Os na, sut arall y gellid dyfarnu'r LCA?

Gwahaniaeth a wnaed

12. Pa mor bwysig oedd (y posibilrwydd) o dderbyn yr LCA i'ch penderfyniad i aros mewn addysg a chofrestru ar y cwrs?
- Pa bethau eraill a ddylanwadodd ar eich penderfyniad i gofrestru ar y cwrs/parhau mewn addysg?

- Fyddech chi wedi cofrestru ar y cwrs beth bynnag? Pa mor debygol ydych chi o gwblhau'r cwrs?
13. Pa wahaniaeth (os o gwbl) y mae derbyn yr LCA yn ei gael:
- Ar eich presenoldeb yn yr ysgol/ coleg?
  - Ar faint ydych chi'n cymryd rhan mewn gwersi?
  - Ar faint o weithgareddau allgyrsiol fel teithiau ysgol/ coleg yr ydych yn ei wneud?
14. A yw derbyn yr LCA yn golygu bod gennych fwy o amser i astudio y tu allan i'r ysgol/ coleg?
- A yw'n golygu nad oes rhaid i chi weithio mewn swydd â thâl, neu weithio llai o oriau mewn swydd â thâl?
  - [fel y bo'n briodol] A yw derbyn £40 yn hytrach na'r lwfans blaenorol o £30 yn gwneud unrhyw wahaniaeth i'r oriau y mae'n rhaid i chi weithio nawr wrth astudio?
15. Pa wahaniaeth ydych chi'n disgwyl y bydd derbyn yr LCA yn ei gael ar y graddau/cymwysterau y byddwch chi'n eu cyflawni (neu rydych chi wedi'u cyflawni e.e. lefel UG, os yn berthnasol)?
16. Oni bai eich bod wedi derbyn LCA, beth fyddai wedi digwydd? Er enghraifft:
- A fydddech wedi gorfod dod o hyd i waith rhan-amser/cynyddu'r oriau rydych chi'n gweithio mewn swydd?
  - A fydddech wedi mynd heb rywbeth (e.e. llyfrau) neu wedi beidio mynd ar deithiau?

Barn ar ddyluniad yr LCA

17. Byddwch yn ymwybodol nad oes angen i'r rhai sydd â phrofiad o ofal ddarparu gwybodaeth am incwm eu cartref i ddangos eu bod yn byw mewn aelwyd incwm isel, ac yn gymwys yn awtomatig ar gyfer yr LCA ar yr amod eu bod yn bodloni'r meini prawf eraill sy'n gysylltiedig â'r gronfa. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn briodol?
- Pam ydych chi'n dweud hynny?
18. Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cael ei ddefnyddio i gefnogi dysgwyr sydd ei angen fwyaf?
- Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oes unrhyw ddysgwyr sy'n colli allan ar yr LCA? Pam maen nhw'n colli allan e.e. ddim yn gwybod amdano, meini prawf cymhwysedd?
19. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r lwfans sydd ar hyn o bryd yn £40 yr wythnos?
- Ydy hyn yn ormod, rhy ychydig, neu'n iawn?
  - A ddylai'r lwfans gael ei leihau neu ei gynyddu? Os felly, faint sydd?

20. A yw eich ffrindiau ysgol / coleg yn gwybod am yr LCA?
- Beth maen nhw'n ei feddwl ohono?
  - A oes stigma ynghlwm wrth ei dderbyn? Trwy 'stigma' rwy'n golygu agwedd neu syniad negyddol am berson oherwydd eu hamgylchiadau cymdeithasol. Os felly, sut y gellid dileu'r stigma hwn?

Dyfodol

21. Sut y gellid gwella'r LCA?
22. Allwch chi feddwl am ffordd well o gefnogi dysgwyr yn ariannol, yn hytrach na gydag LCA fel y mae nawr?
- Os felly, sut?
  - Sut y gallai dysgwyr sydd â phrofiad o ofal gael eu cefnogi'n well yn ariannol?

Canllaw trafod 4: Grŵp ffocws gyda dysgwyr Blwyddyn 11

Gofynnir y cwestiynau hyn i ddysgwyr Blwyddyn 11, sy'n astudio mewn ysgolion ar hyn o bryd, sy'n debygol o fod yn gymwys i gael LCA ym Mlynnyddoedd 12 a 13 os byddant yn parhau mewn addysg, boed hynny mewn ysgol neu goleg. Yn ddelfrydol, dylai mynychwyr grwpiau ffocws gynnwys dysgwyr prydu ysgol am ddim, rhai sydd â phrofiad o ofal, myfyrwyr sy'n ofalwyr, y rhai ag ADY, a chymysgedd dysgwyr o ran cynlluniau yn y dyfodol, gan gynnwys y rhai sy'n debygol/annhebygol o astudio cymwysterau ôl-16 yn yr ysgol a/neu'r coleg.

Cyflwyniad

Diolch am ddod heddiw. Rwy'n gweithio i OB3 Research, ac rydym yn adolygu'r Lwfans Cynhaliaeth Addysg (y gallech fod wedi clywed amdano ac yn ei adnabod fel yr LCA) ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, rydym am gael adborth gan ddysgwyr a allai fod yn gymwys ar gyfer yr LCA. Rydym hefyd yn siarad â dysgwyr eraill yn ogystal â rhieni, staff a grwpiau eraill o bobl. Bydd yr ymchwil yn cael ei ddefnyddio i ysgrifennu adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru yn yr haf.

Mae'r meysydd yr hoffwn eu trafod gyda chi heddiw yn cynnwys:

- eich cynlluniau ar gyfer y dyfodol
- p'un a ydych wedi clywed am yr LCA a bod gennych gynlluniau i wneud cais amdano
- y gwahaniaeth y byddai derbyn yr LCA yn ei wneud i chi a beth fyddwch yn debygol o'i wneud heb y gefnogaeth

Cadarnhewch:

- Ni fyddwch chi na'ch ysgol/coleg yn cael eich enwi, nac yn cael eich adnabod mewn unrhyw ffordd yn yr adroddiad a gyhoeddwyd.
- Rwy'n disgwyl i'r drafodaeth gymryd 3/4 awr
- Peidiwch ag ailadrodd yr hyn y mae pobl yn ei ddweud heddiw y tu hwnt i'r grŵp hwn
- Ni fyddaf yn rhannu'r hyn a ddwedwch gydag unrhyw un arall, oni bai bod risg o niwed i chi neu i rywun arall.
- Llenwch ffurflen fer i roi rhywfaint o wybodaeth sylfaenol amdanoch chi'ch hun. Bydd hyn ond yn cael ei ddefnyddio gennym i adrodd ar broffil y myfyrwyr y byddwn yn siarad â nhw fel rhan o'r astudiaeth hon.
- [Fel y bo'n briodol] Gallwch gyfrannu naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg.
- [Os yw'r grŵp iaith cymysg, esboniwch y byddwch yn crynhoi unrhyw gyfraniadau Cymraeg a wneir yn Saesneg]
- Os hoffech wneud unrhyw sylwadau yn gyfrinachol ar ôl y grŵp ffocws, yna gwnewch hynny ar ôl y sesiwn.

Dysgwyr Blwyddyn 11	
Enw	
Enw'r ysgol	
Ydych chi'n derbyn prydau ysgol am ddim?	☐ Ydw ☐ Nac ydw
Oes gennych chi brofiad o fod mewn gofal?	☐ Oes ☐ Nac oes
Ydych chi'n gofalu am aelod arall o'r teulu?	☐ Ydw ☐ Nac ydw
Oes gennych chi unrhyw anghenion dysgu ychwanegol, fel anhawster dysgu neu anabledd, sy'n ei gwneud hi'n anoddach i chi ddysgu?	☐ Oes ☐ Nac oes
Oes gennych chi swydd gyflogedig?	☐ Oes ☐ Nac oes
(Os ydych yn gweithio) Pryd ydych chi'n gweithio fel arfer yn y swydd gyflogedig hon? <i>Ticiwch yr holl opsiynau perthnasol</i>	☐ Yn ystod yr wythnos cyn/ar ôl ysgol ☐ Ar y penwythnos ☐ Yn ystod gwyliau'r ysgol

Cyflwyniadau

1. Yn fyr, gofynnwch i'r rhai sy'n bresennol gyflwyno eu hunain e.e. enw, pynciau a astudiwyd; p'un a ydynt yn gweithio'n rhan-amser yn ogystal ag astudio
2. Ydych chi'n gwybod eto beth yw eich cynlluniau ar gyfer y flwyddyn nesaf (h.y. blwyddyn academaidd 2023/24)?
  - Ydych chi'n ystyried aros mewn addysg? Os felly, ydych chi'n ystyried aros yn yr ysgol neu astudio yn y coleg?

Clywed am y cymorth ariannol / LCA sydd ar gael

3. Ydych chi'n gwybod pa gymorth ariannol y gallech chi ei gael y flwyddyn nesaf os wnewch chi aros mewn addysg?
  - Pa gymorth ydych chi' n meddwl allech chi ei gael os wnewch chi aros yn yr ysgol?
  - Pa gymorth ydych chi'n meddwl allech chi ei gael os wnewch chi astudio mewn coleg?
4. Ydych chi wedi clywed am yr LCA? *[Rhowch wybodaeth am yr LCA fel y bo'n briodol i helpu dysgwyr i ymateb i gwestiynau e.e. mae'n lwfans wythnosol o £40, i'r rhai o aelwyd incwm isel, a delir os yw dysgwyr yn mynychu addysg boed hynny yn yr ysgol neu'r coleg. Rhaid i ddysgwyr wneud cais amdano a gwneir taliad bob pythefnos]*
  - Pwy ddywedodd wrthyfych chi am yr LCA?
  - Ydych chi wedi cael gwybodaeth am yr LCA o'r ysgol, neu o goleg cyfagos? (Os o'r coleg – a oedd hyn yn ystod ymweliad diwrnod agored neu a ddaeth cynrychiolydd coleg i'r ysgol i siarad â chi)
  - Oeddech chi'n gwybod y gallech gael yr LCA petai chi'n astudio mewn ysgol neu goleg?
  - [Lle bo'n berthnasol] Pa mor hawdd neu anodd oedd cael gwybod mwy?
  - Sut, os o gwbl, y gellid hyrwyddo/hysbysebu'r LCA yn well?
5. [Os ydych chi'n bwriadu aros mewn addysg] Ydych chi'n meddwl y byddwch chi'n gwneud cais am LCA?
  - Ydych chi'n credu y byddwch chi'n gymwys ar gyfer yr LCA?

Pwysigrwydd LCA i chi

6. Pa mor bwysig fydd hi i chi dderbyn yr LCA ym mlynnyddoedd 12 a 13?
  - Sut ydych chi'n meddwl y bydd yn eich helpu i fforddio pethau fydd eu hangen arnoch?

Gwahaniaeth a wnaed

7. Pa mor bwysig yw'r posibilrwydd o dderbyn LCA i'ch penderfyniad i barhau mewn addysg y flwyddyn nesaf?
  - Pa bethau eraill y byddwch chi'n eu hystyried wrth wneud penderfyniad ynghylch aros mewn addysg?
  - A fyddwch chi'n aros mewn addysg beth bynnag, hyd yn oed os na fyddwch chi'n derbyn yr LCA?
8. Ydych chi'n meddwl y bydd derbyn yr LCA y flwyddyn nesaf yn ei gwneud hi'n haws i chi fynd ar deithiau maes a gwneud gweithgareddau allgyrsiol?
  - Pam ydych chi'n dweud hyn?
9. A ydych chi'n credu y bydd derbyn Lwfans LCA y flwyddyn nesaf yn golygu bod gennych fwy o amser i astudio y tu allan i'r ysgol/coleg?
  - A fydd yn golygu na fydd yn rhaid i chi gael (neu parhau mewn) swydd â thâl, neu weithio llai o oriau mewn swydd â thâl?
10. Os byddwch yn derbyn yr LCA y flwyddyn nesaf, a ydych chi'n credu y gwnewch chi ddefnyddio rhywfaint neu'r cyfan ohono i helpu eich rhieni, fel talu am fwyd, biliau cartref neu fel rhent?
11. Os na fyddwch yn derbyn yr LCA, beth ydych chi'n meddwl y byddwch chi'n ei wneud? Er enghraifft:
  - A fyddwch yn ceisio dod o hyd i waith yn hytrach nag aros mewn addysg?
  - A wnewch chi ddewis cwrs gwahanol e.e. dewis prentisiaeth, neu ddewis ysgol yn hytrach na choleg, neu i'r gwrthwyneb?
  - A fyddwch yn dod o hyd i waith rhan-amser/cynyddu'r oriau rydych yn gweithio mewn swydd?
  - A fyddwch yn mynd heb rywbeth (e.e. llyfrau) neu'n dewis peidio mynd ar deithiau?

Barn ar ddyluniad yr LCA

12. Efallai eich bod yn ymwybodol bod yr LCA ar gael yn y rhan fwyaf o achosion i fyfyrwyr o aelwydydd incwm isel. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn deg?
  - Pam ydych chi'n dweud hynny?
13. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r lwfans presennol, sy'n £40 yr wythnos?
  - Ydy hyn yn ormod, rhy ychydig, neu'n iawn?
  - A ddylai'r lwfans gael ei leihau neu ei gynyddu? Os felly, faint sydd?

Dyfodol

14. Pa gefnogaeth, gan gynnwys unrhyw gymorth ariannol, fyddai'n ei gwneud hi'n haws i chi aros mewn addysg?

- Sut y gallai'r rhai sydd â phrofiad o ofal gael eu cefnogi'n well?
- Sut y gellid cefnogi gofalwyr ifanc yn well?
- Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn well?
- Sut y gellid cefnogi dysgwyr sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi'n ariannol?

Canllaw trafod 5: Grŵp ffocws gyda derbynwyr nad ydynt yn LCA

Gofynnir y cwestiynau hyn i ymgeiswyr aflwyddiannus yr LCA neu ddysgwyr a allai fod yn cael trafferthion ariannol ar hyn o bryd ac sydd ym Mlynnyddoedd 12 a 13 ac sydd yn cael eu haddysg mewn coleg addysg bellach/chweched dosbarth.

Cyflwyniad

Diolch am ddod i'r grŵp ffocws hwn. Rwyf yma ar ran Ymchwil OB3, gan ein bod yn cynnal adolygiad o'r Lwfans Cynhaliath Addysg (y cyfeirir ato'n aml fel yr LCA) ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, hoffem gael adborth wrth ymgeiswyr aflwyddiannus yr LCA neu y rheiny sydd yn anghymwys am gymorth, gan fod incwm eu cartref ychydig yn uwch na'r trothwy incwm. Rydym hefyd yn siarad â dysgwyr eraill yn ogystal â rhieni, staff a grwpiau eraill. Bydd yr ymchwil yn cael ei ddefnyddio i ysgrifennu adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru yn yr haf.

Mae'r meysydd yr hoffwn eu trafod gyda chi heddiw yn cynnwys:

- eich profiad o wneud cais am yr LCA (fel y bo'n briodol)
- sut y gallai peidio â derbyn LCA fod wedi effeithio arnoch chi, eich astudiaethau a'ch presenoldeb
- sut rydych chi'n talu am bethau heb gefnogaeth yr LCA.

Cadarnhewch:

- Ni fyddwch chi na'ch ysgol/coleg yn cael eich enwi, nac yn cael eich adnabod mewn unrhyw ffordd yn yr adroddiad a gyhoeddwyd.
- Rwy'n disgwyl i'r drafodaeth gymryd tua awr
- Peidiwch ag ailadrodd yr hyn y mae pobl yn ei ddweud heddiw y tu hwnt i'r grŵp hwn
- Ni fyddaf yn rhannu'r hyn a ddwedwch gydag unrhyw un arall, oni bai bod risg o niwed i chi neu i rywun arall.
- [Cyfranwyr Colegau AB yn unig] Rydym yn cynnig taleb o £10 fel diolch am eich amser.
- Llenwch ffurflen fer i roi rhywfaint o wybodaeth sylfaenol amdanoch chi'ch hun. Fe fydd y wybodaeth yma ond yn cael ei ddefnyddio i adrodd ar broffil y dysgwyr y byddwn yn siarad â nhw fel rhan o'r astudiaeth hon.
- [Fel y bo'n briodol] Gallwch gyfrannu naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg.
- [Os yw'r grŵp iaith cymysg, esboniwch y byddwch yn crynhoi unrhyw gyfraniadau Cymraeg a wneir yn Saesneg]
- Os hoffech wneud unrhyw sylwadau yn gyfrinachol ar ôl y grŵp ffocws, yna gwnewch hynny ar ôl y sesiwn.

Ffurflen dysgwyr nad sy'n derbyn yr LCA	
Enw	
Enw'r ysgol / coleg	
Oed	
Pa bynciau neu bynciau ydych chi'n eu hastudio ar hyn o bryd?	
Ydych chi'n derbyn unrhyw gymorth neu gefnogaeth ariannol:	☐ Prydau ysgol neu goleg am ddim ☐ Cludiant ysgol neu goleg am ddim neu gymhorthdal cludiant ☐ Cymorth ariannol gan y coleg ☐ Math arall o gymorth ariannol, nodwch os gwelwch yn dda: _____ ☐ Nac ydw, dim
Oes gennych chi brofiad o fod mewn gofal?	☐ Oes ☐ Nac oes
Ydych chi'n gofalu am aelod arall o'r teulu?	☐ Ydw ☐ Nac ydw
Oes gennych chi unrhyw anghenion dysgu ychwanegol, fel anhawster dysgu neu anabledd, sy'n ei gwneud hi'n anoddach i chi ddysgu?	☐ Oes ☐ Nac oes
A oes gennych swydd gyflogedig hefyd?	☐ Oes ☐ Nac oes
(Os ydych yn gweithio) Pryd ydych chi'n gweithio fel arfer yn y swydd gyflogedig hon? <i>Ticiwch yr holl opsiynau perthnasol</i>	☐ Yn ystod yr wythnos (dyddiau a/neu gyda'r nos) ☐ Ar y penwythnos ☐ Yn ystod gwyliau'r ysgol neu goleg

Cyflwyniadau

1. Yn fyr, gofynnwch i'r rhai sy'n bresennol gyflwyno eu hunain e.e. enw, pwnc/cyrsiau sy'n cael eu hastudio; p'un a ydynt yn gweithio'n rhan-amser yn ogystal ag astudio

Clywed am a gwneud cais am yr LCA

2. Ydych chi wedi clywed am yr LCA?
  - [fel y bo'n briodol] Pryd glywsoch chi am yr LCA am y tro cyntaf?
  - [fel y bo'n briodol] Pwy ddywedodd wrthy'ch chi am hyn?
  - [fel y bo'n briodol] A oedd hi'n hawdd neu'n anodd cael gwybod mwy?
  - Sut, os o gwbl, y gellid hyrwyddo'r LCA yn well?
3. [fel y bo'n briodol] Pam wnaethoch chi ymgeisio am yr LCA?
4. [fel y bo'n briodol] Beth oeddech chi'n ei feddwl o'r broses ymgeisio (papur neu ar-lein⁹)?
  - Beth oedd yn hawdd neu'n anodd am y broses ymgeisio?
  - Pa mor hawdd neu anodd oedd cael gafeael ar y wybodaeth angenrheidiol (e.e. manylion am incwm y cartref) i gefnogi eich cais?
  - A gawsoch unrhyw help i lenwi'r ffurflen gais (e.e. gan yr ysgol/coleg/rhieni)?
  - Sut y gellid gwneud y broses ymgeisio yn haws?
5. [fel y bo'n briodol] Ydych chi'n cofio pam nad oedd eich cais yn llwyddiannus?
  - Beth oeddech chi'n ei feddwl o'r penderfyniad ar y pryd?

Talu am bethau

6. Sut ydych chi'n talu am bethau fel:
  - bwyd i chi'ch hun pan fyddwch yn y coleg/ysgol (e.e. brecwast neu ginio)?
  - dillad?
  - pethau addysgol, fel costau teithio i'r coleg (tocynnau bws/trên neu gostau personol rhedeg car), llyfrau neu offer, neu weithgareddau allgyrsiol?
  - gweithgareddau cymdeithasol fel mynd allan?
7. Ydych chi'n helpu eich rhieni yn ariannol?
  - Ydych chi'n talu am fwyd yn y cartref neu'n cyfrannu tuag at gostau bwyd cartref?
  - Ydych chi'n cyfrannu at filiau'r cartref?
  - Ydych chi'n talu rhent i'ch rhieni?

---

⁹ Defnyddiwyd ffurflenni cais papur tan fis Tachwedd 2023. Ceisiadau ar-lein a ddefnyddiwyd o fis Tachwedd 2023 ymlaen. Ychydig iawn o geisiadau ar-lein sydd wedi'u gwneud hyd yn hyn.

8. Pa wahaniaeth fyddai derbyn yr LCA yn ei wneud i chi?
  - A fyddai'n gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Sut fyddai'n eich helpu i brynu pethau sydd eu hangen arnoch?
9. Dros y blynyddoedd diwethaf, mae cost eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan wedi bod yn cynyddu'n gyflym, gan roi pwysau ariannol ar deuluoedd ac aelwydydd. Faint fyddai'r LCA yn eich helpu chi / eich teulu gyda chostau cynyddol?
10. Pa gefnogaeth ariannol arall yr ydych yn ei dderbyn?
  - Ydych chi'n derbyn cludiant am ddim neu gymhorthdal cludiant i'r coleg/ysgol?
  - Ydych chi'n cael prydau ysgol am ddim neu gymhorthdal cinio yn y coleg?
  - [AB/chweched dosbarth yn unig] A yw eich coleg yn cynnig unrhyw gymorth neu gefnogaeth ariannol arall? Os felly, ydych chi wedi derbyn hyn?

Gwahaniaeth a wnaed

11. Pa wahaniaeth, os o gwbl, y gwnaeth ddim derbyn yr LCA ar eich penderfyniad i aros mewn addysg?
  - Pa bethau eraill a ddylanwadodd ar eich penderfyniad i gofrestru ar y cwrs/parhau mewn addysg?
  - Pa mor debygol ydych chi o gwblhau'r cwrs?
12. Pa wahaniaeth (os o gwbl) nad yw'n derbyn yr LCA yn ei gael ar:
  - Eich presenoldeb yn yr ysgol/coleg?
  - Faint ydych chi'n cymryd rhan mewn gwersi?
13. Ydych chi'n meddwl y byddai eich presenoldeb a'ch ymgysylltiad yn well pe byddech chi'n derbyn yr LCA?
14. Pa wahaniaeth (os o gwbl) nad yw'n derbyn yr LCA yn ei gael ar faint rydych chi'n cymryd rhan mewn teithiau maes a gweithgareddau allgyrsiol?
15. Pa wahaniaeth ydych chi'n credu y bydd peidio â derbyn yr LCA yn ei gael ar y graddau/cymwysterau y byddwch chi'n eu cyflawni (neu rydych chi wedi'u cyflawni e.e. lefel UG, os yn berthnasol)?
16. A oes rhaid i chi weithio mewn swydd â thâl neu weithio mwy o oriau mewn swydd â thâl oherwydd nad ydych yn derbyn yr LCA?
17. Pe byddech wedi derbyn yr LCA, beth fyddai wedi digwydd? Er enghraifft:
  - A fyddai dal rhaid i chi weithio, neu weithio llai o oriau mewn swydd?
  - Fyddoch chi wedi gallu fforddio pethau fel llyfrau, offer neu deithiau?
  - Beth fyddai'r goblygiadau i'ch rhieni/gofalwyr?

Barn ar ddyluniad yr LCA

18. Byddwch yn ymwybodol bod yr LCA ar gael yn y rhan fwyaf o achosion i fyfyrwyr o aelwydydd incwm isel. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn deg?
- Pam ydych chi'n dweud hwnna?
  - Ydych chi'n meddwl ei bod hi'n deg bod myfyrwyr sydd â brodyr neu chwiorydd sy'n dal i fod mewn addysg yn gallu cael yr LCA os ydyn nhw'n dod o aelwyd sydd ag incwm ychydig yn uwch? Pam ydych chi'n dweud hwnna?
  - A ydych chi'n credu bod trothwyon incwm cartref a osodir ar gyfer LCA ar y lefelau cywir?
19. Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cael ei ddefnyddio i gefnogi dysgwyr sydd ei angen fwyaf?
- Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oes unrhyw ddysgwyr sy'n colli allan ar yr LCA? Pam maen nhw'n colli allan e.e. ddim yn gwybod amdano, meini prawf cymhwysedd?
20. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r lwfans presennol, sy'n £40 yr wythnos?
- Ydy hyn yn ormod, rhy ychydig, neu'n iawn?
  - A ddylai'r lwfans gael ei leihau neu ei gynyddu? Os felly, faint sydd?
21. A yw eich ffrindiau ysgol / coleg yn gwybod am yr LCA?
- Beth maen nhw'n ei feddwl ohono?
  - A oes stigma ynghlwm wrth ei dderbyn? Trwy 'stigma' rwy'n golygu agwedd neu syniad negyddol am berson oherwydd eu hamgylchiadau cymdeithasol. Os felly, sut y gellid dileu'r stigma hwn?

Dyfodol

24. Sut y gellid gwella'r LCA?
25. Allwch chi feddwl am ffordd well o gefnogi dysgwyr yn ariannol, yn hytrach na thrwy'r LCA fel y mae nawr?
- Os felly, sut?
  - Sut y gallai'r rhai sydd â phrofiad o ofal gael eu cefnogi'n well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi gofalwyr ifanc yn well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi'n ariannol?
  - Pa ffyrdd eraill o ddarparu cymorth ariannol fyddai hefyd yn eich helpu i barhau â'ch addysg?

Canllaw trafod 6: Grŵp ffocws gyda dysgwyr mewn ysgolion a cholegau yn Lloegr

Gellir cyfweld cymysgedd o ddysgwyr Blynyddoedd 12 a 13 yn ystod ymweliadau â sefydliadau yn Lloegr, a gallent gynnwys:

- *Dysgwyr sy'n byw yn Lloegr sydd ym Mlynyddoedd 12 a 13 a fyddai'n gymwys i gael cymorth LCA pe baent wedi'u lleoli yng Nghymru h.y. byddant yn dod o aelwydydd incwm isel. Yn naturiol, bydd y grŵp hwn felly'n cynnwys dysgwyr sy'n derbyn y Gronfa Bwrsariaeth 16 i 19.*
- *Dysgwyr sy'n byw yng Nghymru sydd ym Mlynyddoedd 12 a 13 ond nad ydynt yn derbyn cymorth LCA.*

Gellid cynnal y trafodaethau hyn ar wahân neu ar sail gyfun, yn dibynnu ar ddewis y sefydliad.

Cyflwyniad

Diolch am ddod i'r grŵp ffocws hwn. Rwyf yma ar ran OB3 Research, gan ein bod yn cynnal adolygiad o'r LCA ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, hoffem gael adborth gan ddysgwyr sy'n astudio mewn sefydliadau yn Lloegr i gymharu'r cymorth sydd ar gael i fyfyrwyr sy'n byw yng Nghymru neu Loegr. Rydym hefyd yn siarad â dysgwyr eraill yn ogystal â rhieni, staff a grwpiau eraill. Bydd yr ymchwil yn cael ei ddefnyddio i ysgrifennu adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru yn yr haf.

Hoffwn drafod gyda chi heddiw eich barn am y cymorth ariannol sydd ar gael i chi a pha mor effeithiol yw'r cymorth hwn.

Cadarnhewch:

- Na fyddwch chi na'ch ysgol/ coleg yn cael eich enwi, nac yn cael eich adnabod mewn unrhyw ffordd yn yr adroddiad a gyhoeddwyd.
- Rwy'n disgwyl i'r drafodaeth gymryd tua awr
- Peidiwch ag ailadrodd yr hyn y mae pobl yn ei ddweud heddiw y tu hwnt i'r grŵp hwn
- Ni fyddaf yn rhannu'r hyn a ddwedwch gydag unrhyw un arall, oni bai bod risg o niwed i chi neu i rywun arall.
- [Colegau AB yn unig] Rydym yn cynnig taleb o £10 fel diolch am eich amser
- Llenwch ffurflen fer i gydnabod derbyn hyn. Mae'r ffurflen hon hefyd yn gofyn i chi ddarparu rhywfaint o wybodaeth sylfaenol amdanoch chi'ch hun. Ni fydd hyn ond yn cael ei ddefnyddio i adrodd ar broffil y dysgwyr y byddwn yn siarad â nhw fel rhan o'r astudiaeth hon.
- Os hoffech wneud unrhyw sylwadau yn gyfrinachol ar ôl y grŵp ffocws, yna gwnewch hynny ar ôl y sesiwn.

Dysgwyr mewn ysgolion a cholegau yn Lloegr	
Enw	
Enw'r ysgol / coleg	
Oed	
Pa bynciau neu bynciau ydych chi'n eu hastudio ar hyn o bryd?	
Ydych chi'n derbyn unrhyw gymorth neu gefnogaeth ariannol: <i>Ticiwch yr holl opsiynau perthnasol</i>	☐ Prydau ysgol neu goleg am ddim ☐ Cludiant ysgol neu goleg am ddim neu gymhorthdal cludiant ☐ Cymorth ariannol gan yr ysgol/coleg ☐ Math arall o gymorth ariannol, nodwch os gwelwch yn dda: _____ ☐ Nac ydw, dim
Oes gennych chi brofiad o fod mewn gofal?	☐ Oes ☐ Nac oes
Ydych chi'n gofalu am aelod arall o'r teulu?	☐ Ydw ☐ Nac ydw
Oes gennych chi unrhyw anghenion dysgu ychwanegol, fel anhawster dysgu neu anabledd, sy'n ei gwneud hi'n anoddach i chi ddysgu?	☐ Oes ☐ Nac oes
Oes gennych chi swydd gyflogedig?	☐ Oes ☐ Nac oes
(Os ydych yn gweithio) Pryd ydych chi'n gweithio fel arfer yn y swydd gyflogedig hon? <i>Ticiwch yr holl opsiynau perthnasol</i>	☐ Yn ystod yr wythnos (dyddiau a/neu gyda'r nos) ☐ Ar y penwythnos ☐ Yn ystod gwyliau'r ysgol neu goleg

Cyflwyniadau

1. Yn fyr, gofynnwch i'r rhai sy'n bresennol gyflwyno eu hunain e.e. enw, pwnc/cyrsiau sy'n cael eu hastudio; p'un a ydynt yn gweithio'n rhan-amser yn ogystal ag astudio
  - Ydych chi'n byw yng Nghymru neu Loegr?

Myfyrwyr sy'n byw yn Lloegr - Cyrchu cyllid myfyrwyr

2. Pa gefnogaeth ariannol (os o gwbl) ydych chi'n ei gael?
  - Ydych chi'n cael cludiant am ddim neu gymhorthdal cludiant i'r coleg/ysgol?
  - Ydych chi'n cael prydau ysgol am ddim neu cymhorthdal cinio yn y coleg?
  - Ydych chi'n derbyn y Gronfa Bwrsariaeth 16 i 19?
  - Ydych chi'n derbyn unrhyw grantiau neu gefnogaeth ariannol arall?
3. [Yn berthnasol] Pam ydych chi'n derbyn y Gronfa Bwrsariaeth?
  - Ydych chi'n ei dderbyn oherwydd eich bod mewn gofal neu wedi gadael yn ddiweddar, yn cefnogi eich hun yn ariannol, neu'n cael lwfansau fel Lwfans Bywyd i'r Anabl neu Gredyd Cynhwysol¹⁰?
  - Ydych chi'n ei dderbyn fel bwrsariaeth gan eich ysgol/coleg?
4. [Yn berthnasol] Beth oeddech chi'n ei feddwl o'r broses ymgeisio am y Gronfa Bwrsariaeth?
  - Pa mor hawdd neu fel arall oedd clywed mwy am y Gronfa Bwrsariaeth?
  - Pa mor hawdd neu fel arall oedd gwneud cais am y Gronfa Bwrsariaeth?

Myfyrwyr sy'n byw yng Nghymru - clywed am yr LCA a gwneud cais amdano

5. Ydych chi wedi clywed am yr LCA?
  - [fel y bo'n briodol] Pryd glywsoch chi am yr LCA am y tro cyntaf?
  - [fel y bo'n briodol] Pwy ddywedodd wrthy'ch chi amdano?
  - [fel y bo'n briodol] A oedd hi'n hawdd neu'n anodd cael gwybod mwy?

Ariannu eu hastudiaethau

6. Sut ydych chi'n talu am:
  - bwyd i chi'ch hun pan fyddwch yn y coleg/ysgol (e.e. brecwast neu ginio)?
  - dillad?

---

¹⁰ Mae grwpiau bregus yn gymwys ar gyfer y fwsariaeth yn awtomatig. Y pedwar grŵp bregus yw:

- Unigolion sydd mewn neu wedi gadael gofal yr awdurdod lleol yn ddiweddar
- Unigolion sy'n cael Cymhorthdal Incwm neu Gredyd Cynhwysol oherwydd eu bod yn cefnogi eu hunain yn ariannol
- Unigolion sy'n cael Lwfans Bywyd i'r Anabl (DLA) a naill ai'r Lwfans Cyflogaeth a Chymorth (ESA) neu Gredyd Cynhwysol
- Unigolion sy'n cael Taliad Annibyniaeth Personol (PIP) a naill ai ESA neu Gredyd Cynhwysol

- pethau addysgol, fel costau teithio i'r coleg (tocynnau bws/trên neu gostau personol rhedeg car), llyfrau neu offer, neu weithgareddau allgyrsiol?
  - gweithgareddau cymdeithasol fel mynd allan?
7. Ydych chi'n helpu eich rhieni yn ariannol?
- Ydych chi'n talu am fwyd yn y cartref neu'n cyfrannu tuag at gostau bwyd y cartref?
  - Ydych chi'n cyfrannu at filiau'r cartref?
  - Ydych chi'n talu rhent i'ch rhieni?
8. Pa wahaniaeth y mae unrhyw gymorth ariannol yn ei wneud i chi?
- A yw'n gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Sut mae'n eich helpu i brynu pethau sydd eu hangen arnoch?
9. Dros y blynyddoedd diwethaf mae cost eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan wedi bod yn codi'n gyflym, gan roi pwysau ariannol ar deuluoedd ac aelwydydd. Faint o rôl sydd gan unrhyw gymorth ariannol i helpu'ch teulu gyda chostau cynyddol?
10. [Ar gyfer myfyrwyr sy'n byw yng Nghymru] Pa wahaniaeth fyddai derbyn y Lwfans LCA yn ei wneud i chi?
- A fyddai'n gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Sut fyddai'n eich helpu i brynu pethau sydd eu hangen arnoch?

Gwahaniaeth a wnaed

11. Pa wahaniaeth, os o gwbl, cafodd derbyn/dim derbyn unrhyw gymorth ariannol (gan gynnwys yr LCA ar gyfer dysgwyr sy'n hanu o Gymru) ar eich penderfyniad i aros mewn addysg?
- Pa bethau eraill a ddylanwadodd ar eich penderfyniad i gofrestru ar y cwrs/parhau mewn addysg?
  - Pa mor debygol ydych chi o gwblhau'r cwrs?
12. Pa wahaniaeth (os o gwbl) mae derbyn/dim derbyn unrhyw gymorth ariannol (gan gynnwys yr LCA ar gyfer dysgwyr sy'n hanu o Gymru) yn ei gael ar eich:
- Presenoldeb yn y ysgol/coleg?
  - Faint ydych chi'n cymryd rhan mewn gwersi?
13. Ydych chi'n meddwl y byddai eich presenoldeb a'ch ymgysylltiad yn well pe byddech chi'n derbyn yr LCA?

14. Pa wahaniaeth (os o gwbl) mae derbyn/dim derbyn cymorth ariannol (gan gynnwys yr LCA ar gyfer dysgwyr sy'n hanu o Gymru) yn ei gael ar faint rydych chi'n cymryd rhan mewn teithiau maes a gweithgareddau allgyrsiol?
15. Pa wahaniaeth ydych chi'n meddwl y bydd derbyn/dim derbyn cymorth ariannol (gan gynnwys yr LCA ar gyfer dysgwyr sy'n hanu o Gymru) yn ei gael ar y graddau/cymwysterau y byddwch chi'n eu cyflawni (neu wedi eu cyflawni os yw'n berthnasol)?
16. Pa wahaniaeth (os o gwbl) y mae derbyn/dim derbyn unrhyw gymorth ariannol (gan gynnwys yr LCA ar gyfer dysgwyr sy'n hanu o Gymru) yn ei gael ar faint o waith rhan-amser rydych yn ei wneud?
17. Pe na byddech wedi derbyn unrhyw gymorth ariannol, beth fyddai wedi digwydd? Er enghraifft:
  - A fyddech chi'n gweithio, neu'n gweithio llai/mwy o oriau mewn swydd?
  - A fyddech wedi gallu fforddio mwy o bethau ychwanegol fel llyfrau, offer neu deithiau?
  - Beth fyddai'r goblygiadau i'ch rhieni/gofalwyr?

Myfyrwyr sy'n byw yn Lloegr - barn ar ddyluniad y Gronfa Bwrsariaeth

18. Efallai eich bod yn gwybod bod y Gronfa Bwrsariaeth 16-19 ar gael ar gyfer grwpiau penodol¹¹ yn ogystal â bwrsariaethau y gall colegau/ysgolion ddewis eu dyfarnu yn seiliedig ar eu polisïau eu hunain. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn deg?
  - Pam ydych chi'n dweud hynny?
  - Beth sy'n gweithio'n dda / ddim cystal?
  - Pa newidiadau, os o gwbl, y dylid eu gwneud?
19. Ydych chi'n credu bod y cymorth ariannol sydd ar gael i fyfyrwyr sy'n byw yn Lloegr yn cael ei ddefnyddio i gefnogi dysgwyr sydd ei angen fwyaf?
  - Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oes unrhyw ddysgwyr sy'n colli allan? Pam maen nhw'n colli allan e.e. ddim yn gwybod amdano, meini prawf cymhwysedd?
20. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r swm presennol sy'n cael ei ddyfarnu i fyfyrwyr drwy'r Gronfa Bwrsariaeth?
  - Ydy hyn yn ormod, rhy ychydig, neu'n iawn?

---

¹¹ y rhai mewn gofal; pobl sy'n gadael gofal; yn derbyn Cymhorthdal Incwm (IS), neu Gredyd Cynhwysol (CC) oherwydd eu bod yn cefnogi eu hunain yn ariannol neu'n cefnogi eu hunain yn ariannol a rhywun sy'n ddibynnol arnynt ac yn byw gyda nhw, fel plentyn neu bartner; a'r rhai sy'n derbyn Lwfans Bywyd i'r Anabl (DLA) neu Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP) yn eu rhinwedd eu hunain yn ogystal â Lwfans Cyflogaeth a Chymorth (ESA) neu Gredyd Cynhwysol yn eu rhinwedd eu hunain

- A ddylai'r swm gael ei leihau neu ei gynyddu? Os felly, sut?

21. Sut mae'r Gronfa Bwrsariaeth yn cael ei gweld gan ddysgwyr yn gyffredinol?
- Sut mae dysgwyr nad ydynt yn derbyn cymorth drwy'r gronfa yn ei weld?
  - A oes stigma wrth ei dderbyn? Trwy 'stigma' rwy'n golygu agwedd neu syniad negyddol am berson oherwydd eu hamgylchiadau cymdeithasol

Myfyrwyr sy'n byw yng Nghymru - barn ar ddyluniad yr LCA

22. Mae'r LCA ar gael yn y rhan fwyaf o achosion i fyfyrwyr o aelwydydd incwm isel¹². Ydych chi'n meddwl bod hyn yn deg?
- Pam ydych chi'n dweud hynny?
  - A yw'r trothwyon incwm cartref presennol wedi'u gosod yn briodol?
  - Ydych chi'n meddwl ei bod hi'n deg bod myfyrwyr sydd â brodyr neu chwiorydd sy'n dal i fod mewn addysg yn gallu cael yr LCA os ydyn nhw'n dod o aelwyd sydd ag incwm ychydig yn uwch? Pam ydych chi'n dweud hynny?
23. Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cael ei ddefnyddio i gefnogi dysgwyr sydd ei angen fwyaf?
- Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oes unrhyw ddysgwyr sy'n colli allan ar yr LCA? Pam maen nhw'n colli allan e.e. ddim yn gwybod amdano, meini prawf cymhwysedd?
24. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r lwfans presennol, sy'n £40 yr wythnos
- Ydy hyn yn ormod, rhy ychydig, neu'n iawn?
  - A ddylai'r lwfans gael ei leihau neu ei gynyddu? Os felly, faint sydd?
26. A yw eich ffrindiau ysgol / coleg yn gwybod am yr LCA?
- Beth maen nhw'n ei feddwl ohono?
  - A oes stigma ynghlwm wrth ei dderbyn? Trwy 'stigma' rwy'n golygu agwedd neu syniad negyddol am berson oherwydd eu hamgylchiadau cymdeithasol. Os felly, sut y gellid dileu'r stigma hwn?
25. Beth, os unrhyw beth, sydd angen newid am yr LCA yn y dyfodol?

---

¹² Mae dau drothwy incwm cartref gwahanol ar gyfer cymhwyster, sy'n seiliedig ar amgylchiadau teuluol y myfyriwr: (1) Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £20,817 neu lai os yw'r ymgeisydd yr unig ddibynnydd, neu (2) Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £23,077 neu lai os oes dibynnyddion eraill yn yr aelwyd (dibynnyddion yn 15 oed neu'n iau, 16 i 20 oed ac mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser nad yw'n uwch, ac yn gymwys i gael Budd-dal Plant).

Canllaw trafod 7: Cyfweiliadau gyda derbynwyr blaenorol yr LCA

Bydd y cwestiynau hyn yn cael eu gofyn i dderbynwyr blaenorol yr LCA

Cyflwyniad

Diolch am fod yn barod i gyfrannu at yr adolygiad hwn. Rwy'n cynrychioli Ymchwil OB3, sy'n cynnal adolygiad o'r Lwfans Cynhaliath Addysg (y cyfeirir ato'n aml fel yr LCA) ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, hoffem gael adborth gan ddysgwyr a dderbyniodd yr LCA yn flaenorol. Rydym hefyd yn siarad â dysgwyr presennol yn ogystal â rhieni, staff a grwpiau eraill. Bydd yr ymchwil yn cael ei ddefnyddio i ysgrifennu adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru yn yr haf.

Mae'r meysydd yr hoffwn eu trafod gyda chi heddiw yn cynnwys eich barn ar y canlynol:

- eich profiad o wneud cais am yr LCA
- sut y gwnaethoch ddefnyddio'r cyllid yn ystod eich cwrs (does dim ots sut y gwnaethoch ddefnyddio'r arian, gallech fod wedi'i ddefnyddio ar gyfer llyfrau, offer neu ar gyfer mynd allan. Mae'n bwysig i ni wybod sut y cafodd ei wario ond nid oes perygl i chi o ganlyniad I rannu'r wybodaeth hon)
- y gwahaniaeth a wnaeth derbyn yr LCA i'ch penderfyniad i barhau mewn addysg a'r hyn y byddech wedi'i wneud pe na baech wedi derbyn yr LCA
- y gwahaniaeth a wnaeth derbyn yr LCA i'ch presenoldeb a'ch cyflawniadau addysg bellach
- sut y dylid newid yr LCA yn y dyfodol.

Cadarnhewch:

- na fyddwch chi na'ch ysgol/ coleg blaenorol yn cael eich enwi, nac yn cael eich adnabod mewn unrhyw ffordd yn yr adroddiad fydd yn cael ei gyhoeddi
- rwy'n disgwyl i'r drafodaeth gymryd 20 munud
- rwy'n hapus i gynnal y cyfweiliad naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg
- rydym yn cynnig taleb o £10 fel diolch am eich amser.

Cyflwyniad

1. Gofyn a chodio'r wybodaeth ganlynol

Enw	
Pa ysgol neu goleg aethoch iddi?	
Pa gwrs neu bynciau oeddech chi'n eu hastudio wrth dderbyn LCA?	
Yn ogystal â'r LCA a gawsoch unrhyw gymorth ariannol neu gefnogaeth arall yn ystod eich astudiaethau AB?	☐ Prydau ysgol / coleg am ddim ☐ Cludiant ysgol/coleg am ddim neu gymhorthdal cludiant ☐ Cymorth ariannol gan eich ysgol neu goleg ☐ Math arall o gymorth ariannol - nodwch _____ ☐ Dim ☐ Dwi ddim yn gwybod / ddim yn cofio
Beth yw eich oedran chi nawr?	
Oes gennych chi brofiad o fod mewn gofal?	☐ Oes ☐ Nac oes
A oeddech chi'n gofalu am aelod arall o'r teulu tra roeddech mewn addysg bellach?	☐ Oeddwn ☐ Nac oeddwn
Oes gennych chi unrhyw Anghenion Dysgu Ychwanegol fel anhawster dysgu neu anabledd sy'n ei gwneud hi'n anoddach i chi ddysgu?	☐ Oes ☐ Nac oes

Clywed am a gwneud cais am yr LCA

2. Pryd wnaethoch chi glywed am yr LCA am y tro cyntaf?
  - Pwy ddywedodd wrthy'ch chi amdano?
  - A oedd hi'n hawdd neu'n anodd cael gwybod mwy?
  - Sut, os o gwbl, y gellid hyrwyddo'r LCA yn well?
3. Pam wnaethoch chi ymgeisio am yr LCA?
  - Am faint o flynyddoedd wnaethoch chi dderbyn yr LCA?
4. Beth oeddech chi'n ei feddwl o'r broses ymgeisio (ar bapur)?
  - Beth oedd yn hawdd neu'n anodd am y broses ymgeisio?
  - Pa mor hawdd neu anodd oedd cael gafael ar y wybodaeth angenrheidiol (e.e. manylion am incwm y cartref) i gefnogi eich cais?
  - A gawsoch unrhyw help i lenwi'r ffurflen gais (e.e. gan yr ysgol/coleg/rhieni)?
  - Sut y gellid gwneud y broses ymgeisio yn haws?
5. A oedd gennych gyfrif banc eisoes, neu a oedd yn rhaid i chi sefydlu un i dderbyn yr LCA?
  - Pwy arall oedd a mynediad i'ch cyfrif banc?

Defnyddio'r LCA a'i bwysigrwydd i chi

6. Sut wnaethoch chi wario'r rhan fwyaf o'r LCA?
  - A wnaethoch chi ei ddefnyddio i brynu bwyd i chi'ch hun pan oeddech yn y coleg/ysgol (e.e. brecwast neu ginio)?
  - A wnaethoch chi ei ddefnyddio i brynu dillad?
  - A wnaethoch chi ei ddefnyddio at ddibenion addysgol, fel costau teithio i'r coleg (tocynnau bws/trên neu gostau personol rhedeg car), i brynu llyfrau neu offer, neu i ariannu gweithgareddau allgyrsiol?
  - A wnaethoch chi ei ddefnyddio at ddibenion cymdeithasol fel mynd allan?
  - A wnaethoch chi ei ddefnyddio fel cyfraniad tuag at gostau cartref e.e. fel rhent i rieni/gwarcheidwaid neu i dalu unrhyw filiau cartref?
  - A wnaethoch chi ei ddefnyddio i dalu am fwyd gartref, neu fel cyfraniad tuag at gostau bwyd cartref?
  - Pam wnaethoch chi ddefnyddio'r lwfans yn y ffordd hon/fel hyn?
7. Pa mor bwysig oedd yr LCA i chi?
  - Oedd yr LCA yn gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Sut wnaeth yr LCA eich helpu i brynu pethau yr oedd eu hangen arnoch?
8. Dros y blynyddoedd diwethaf, mae cost eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan wedi bod yn cynyddu'n gyflym, gan roi pwysau ariannol ar deuluoedd ac aelwydydd. Faint o rôl oedd gan yr LCA i helpu'ch teulu gyda chostau cynyddol?

Cytundebau dysgu a monitro presenoldeb

9. Ydych chi'n cofio beth oedd y Cytundeb Dysgu LCA?
- Beth oedd y broses o sefydlu hyn yn ei gynnwys?
  - Pa lefel o bresenoldeb oedd yn ddisgwyliedig ohonoch chi fel rhan o'r Cytundeb Dysgu?
  - Faint o bwysigrwydd oedd eich ysgol/coleg yn ei roi ar y Cytundeb Dysgu?
  - Pa effaith gafodd Covid ar y Cytundeb Dysgu?
10. Sut cafodd eich presenoldeb yn yr ysgol/coleg ei fonitro?
- Sut cafodd eich presenoldeb ei gofnodi (gan athro/tiwtor)?
  - Pa mor aml oedd presenoldeb yn cael ei fonitro (e.e. bob gwrs, hanner diwrnod, bob dydd)
  - Beth ddigwyddodd pan wnaethoch chi golli'r ysgol neu'r coleg yn fwriadol? A wnaeth hyn effeithio ar eich taliadau LCA?
  - Pa effaith gafodd Covid ar sut cafodd eich presenoldeb ei fonitro?
  - Ai presenoldeb yw'r ffordd orau o ddyfarnu'r LCA? Os felly, pam ydych chi'n dweud hynny / Os na, sut arall y gellid dyfarnu'r LCA?

Gwahaniaeth a wnaed

Cwestiwn	Ymateb	Sylwadau
Pa mor bwysig oedd (y posibilrwydd) o dderbyn yr LCA i'ch penderfyniad i aros mewn addysg?	☐ Pwysig iawn ☐ Yn eithaf pwysig ☐ Ddim yn bwysig nac yn bwysig ☐ Ddim yn arbennig o bwysig ☐ Ddim yn bwysig o gwbl ☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio	
Pa bethau eraill a ddylanwadodd ar eich penderfyniad i gofrestru ar y cwrs/parhau mewn addysg?		
Pe na byddech wedi derbyn yr LCA a fyddech chi wedi	☐ Byddwn, yn bendant	

<p>aros mewn addysg beth bynnag?</p>	<p>☐ Byddwn, o bosib</p> <p>☐ Dim un na'r llall</p> <p>☐ Na, mae'n annhebygol</p> <p>☐ Na, yn bendant ddim</p> <p>☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio</p>	
<p>Oni bai eich bod wedi derbyn yr LCA, a fyddech chi wedi cwblhau'r cwrs beth bynnag?</p>	<p>☐ Byddwn, yn bendant</p> <p>☐ Byddwn, o bosib</p> <p>☐ Dim un na'r llall</p> <p>☐ Na, mae'n annhebygol</p> <p>☐ Na, yn bendant ddim</p> <p>☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio</p>	
<p>A oedd eich presenoldeb yn yr ysgol/coleg yn well oherwydd eich bod wedi derbyn yr LCA?</p>	<p>☐ Oedd, llawer gwell</p> <p>☐ Oedd, ychydig yn well</p> <p>☐ Dim gwahaniaeth</p> <p>☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio</p>	
<p>Oeddech chi'n fwy abl i gymryd rhan mewn gwersi oherwydd eich bod wedi derbyn yr LCA?</p>	<p>☐ Oeddwn, yn bendant</p> <p>☐ Oeddwn, o bosib</p> <p>☐ Dim gwahaniaeth</p> <p>☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio</p>	
<p>Oeddech chi'n ymwneud yn fwy â gweithgareddau allgyrsiol fel teithiau oherwydd eich bod wedi derbyn yr LCA?</p>	<p>☐ Oeddwn, yn bendant</p> <p>☐ Oeddwn, o bosib</p> <p>☐ Dim gwahaniaeth</p> <p>☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio</p>	
<p>A gawsoch well graddau / cymwysterau oherwydd eich bod wedi derbyn yr LCA?</p>	<p>☐ Do, llawer gwell</p> <p>☐ Do, ychydig yn well</p> <p>☐ Dim gwahaniaeth</p>	

	☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio	
A oedd gennych chi fwy o amser i astudio y tu allan i'r ysgol/coleg oherwydd eich bod wedi derbyn yr LCA?	☐ Oedd, llawer mwy o amser ☐ Oedd, ychydig mwy o amser ☐ Dim gwahaniaeth ☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio	
A oedd modd ichi weithio llai o oriau (neu ddim gweithio o gwbl) mewn cyflogaeth â thâl oherwydd eich bod wedi derbyn yr LCA?	☐ Oedd ☐ Nac oedd ☐ Dwi ddim yn gwybod / cofio	

11. Oni bai eich bod wedi derbyn yr LCA, beth fyddai wedi digwydd? Er enghraifft:
- A fydddech chi wedi gallu cwblhau'r cwrs?
  - A fydddech wedi gorfod dod o hyd i waith rhan-amser/cynyddu'r oriau oeddech chi'n gweithio mewn swydd?
  - A fydddech wedi mynd heb rywbeth (e.e. llyfrau) neu wedi dewis peidio mynd ar deithiau?
  - Beth fyddai'r goblygiadau wedi bod i'ch rhieni/gofalwyr?

Beth mae cyfwelydd yn ei wneud nawr

12. Beth ydych chi wedi'i wneud ers cwblhau eich astudiaethau addysg bellach?
13. Beth ydych chi'n ei wneud ar hyn o bryd o ran gwaith neu astudio?
14. Pa wahaniaeth, os o gwbl, a wnaeth derbyn yr LCA i'ch sefyllfa addysg/gwaith bresennol?

Barn am ddyluniad yr LCA

15. Byddwch yn ymwybodol bod yr LCA ar gael yn y rhan fwyaf o achosion i fyfyrwyr o aelwydydd incwm isel¹³. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn deg?

¹³ Mae dau drothwy incwm cartref gwahanol ar gyfer cymhwyster, sy'n seiliedig ar amgylchiadau teuluol y myfyriwr: (1) Myfyriwr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £20,817 neu lai

- Pam ydych chi'n dweud hwnna?
- Ydych chi'n meddwl ei bod hi'n deg bod myfyrwyr sydd â brodyr neu chwiorydd sy'n dal i fod mewn addysg yn gallu cael r LCA os ydyn nhw'n dod o aelwyd sydd ag incwm ychydig yn uwch? Pam ydych chi'n dweud hwnna?

16. A ydych chi'n credu bod yr LCA wedi cael ei ddefnyddio i gefnogi dysgwyr sydd ei angen fwyaf tra oeddech chi yn yr ysgol/coleg?
- Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oedd unrhyw ddysgwyr a fethodd allan ar yr LCA? Pam wnaethon nhw golli allan e.e. ddim yn gwybod amdano, meini prawf cymhwysedd?

Dyfodol

17. Sut y gellid gwella'r LCA?
18. Allwch chi feddwl am ffordd well o gefnogi dysgwyr yn ariannol, yn hytrach na gyda LCA fel y mae nawr?
- Os felly, sut?
  - Sut y gallai'r rhai sydd â phrofiad o ofal gael eu cefnogi'n well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi gofalwyr ifanc yn well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi'n ariannol?

---

os yw'r ymgeisydd yn unig ddibynnydd, neu (2) Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £23,077 neu lai os oes dibynnyddion eraill yn yr aelwyd (dibynnyddion yn 15 oed neu'n iau, 16 i 20 oed ac mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser nad yw'n uwch, ac yn gymwys i gael Budd-dal Plant).

Canllaw trafodaeth 8: Cyfweiliadau â rhieni/gwarcheidwaid derbynwyr LCA cyfredol

Gofynnir y cwestiynau hyn i rieni/gwarcheidwaid sydd â phlant ym Mlynnyddoedd 12 a 13 ar hyn o bryd ac yn derbyn yr LCA. Y bwriad yw siarad â chymaint o rieni/gwarcheidwaid â phlant sydd ag ADY â phosibl

Cyflwyniad

Diolch am fod yn barod i gyfrannu at yr adolygiad hwn. Rwy'n cynrychioli Ymchwil OB3, sy'n cynnal adolygiad o'r Lwfans Cynhaliaeth Addysg (y cyfeirir ato'n aml fel yr LCA) ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, hoffem gael adborth gan rieni a gwarcheidwaid y mae eu plentyn yn derbyn yr LCA ar hyn o bryd. Mae gennym ddiddordeb arbennig mewn clywed am brofiadau dysgwyr ag ADY. Rydym hefyd yn siarad â dysgwyr, staff a grwpiau eraill. Bydd yr ymchwil yn cael ei ddefnyddio i ysgrifennu adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru yn yr haf.

Mae'r meysydd yr hoffwn eu trafod gyda chi heddiw yn cynnwys:

- eich profiad o gefnogi'ch plentyn i wneud cais am LCA
- sut mae'ch plentyn yn defnyddio'r arian yn ystod ei gwrs (does dim ots sut maen nhw'n defnyddio'r arian, gallai fod yn ei ddefnyddio ar gyfer llyfrau ac offer neu ar gyfer mynd allan, mae'n bwysig i ni wybod sut mae'n cael ei wario. Nid oes unrhyw risg y byddant yn colli'r LCA trwy ddarparu'r wybodaeth hon)
- y gwahaniaeth a wnaeth derbyn yr LCA i benderfyniad eich plentyn i barhau mewn addysg a'r hyn y byddent wedi'i wneud yn absenoldeb y gefnogaeth
- y gwahaniaeth y mae derbyn yr LCA yn ei wneud i gyflawniadau presenoldeb ac addysg bellach
- sut y dylid newid neu addasu'r LCA yn y dyfodol.

Cadarnhewch:

- Eich bod yn hapus i gynnal y cyfweiliad naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg
- Na fyddwch chi, eich plentyn na'r ysgol/coleg y mae eich plentyn yn ei fynychu yn cael ei enwi, na'ch adnabod mewn unrhyw ffordd yn yr adroddiad a gyhoeddwyd.
- Rwy'n disgwyl i'r drafodaeth gymryd 20 munud

Cyflwyniadau

1. Gofyn a chodio'r wybodaeth ganlynol

Enw'r rhiant/gwarcheidwad/gofalwr maeth	
Pa ysgol neu goleg y mae dysgwyr/dysgwyr sy'n derbyn LCA yn mynychu	
Pa gwrs neu bynciau y mae'r dysgwr yn ei hastudio tra'n derbyn LCA	
Oes gennych chi blant eraill sy'n byw gartref sydd hefyd mewn addysg?	
Faint o oedolion sy'n byw yn y cartref?	
Yn ogystal â'r LCA a yw'ch plentyn yn derbyn unrhyw gymorth neu gefnogaeth ariannol arall?	☐ Dim ☐ Prydau ysgol / coleg am ddim ☐ Cludiant ysgol/coleg am ddim neu gymhorthdal cludiant ☐ Cymorth ariannol gan y coleg neu ysgolion ☐ Math arall o gefnogaeth. Nodwch _____
Beth yw oed y dysgwr nawr?	
Oes gan y dysgwr brofiad o fod mewn gofal?	☐ Oes ☐ Nac oes
A yw dysgwr yn gofalu am aelod arall o'r teulu?	☐ Ydy ☐ Nac ydy
A oes gan y dysgwr unrhyw Anghenion Dysgu Ychwanegol, fel anhawster dysgu neu anabledd, sy'n ei gwneud yn anoddach iddynt ddysgu?	☐ Oes ☐ Nac oes

<p>A yw unrhyw aelodau o'r cartref yn derbyn unrhyw fudd-daliadau neu gymorth ariannol, oherwydd nad ydynt yn gallu gweithio neu ofalu am rywun. Pa fath o fudd-daliadau y mae'r aelodau hyn yn eu derbyn?</p>	<p>☐ Ydyn ☐ Nac ydyn</p> <p>Os felly, gofynnwch a yw'r rhain yn:</p> <p>☐ fudd-daliadau sy'n gysylltiedig â chwilio am waith e.e. Credyd Cynhwysol</p> <p>☐ fudd-daliadau oherwydd nad ydynt yn gallu gweithio</p> <p>☐ f sy'n gysylltiedig â gofalu am blant, fel Budd-dal Plant</p> <p>☐ fudd-daliadau sy'n gysylltiedig ag anabledd neu gyflwr iechyd</p> <p>☐ fudd-daliadau sy'n gysylltiedig â gofalu am rywun, fel Lwfans Gofalwr</p>
--	--

Clywed am, a gwneud cais am, yr LCA

2. Pryd glywsoch chi/eich plentyn am y tro cyntaf am yr LCA?
  - Pwy wnaeth roi gwybod i'ch plentyn/plant amdano?
  - A oedd hi'n hawdd neu'n anodd cael gwybod mwy?
  - Sut, os o gwbl, y gellid hyrwyddo'r LCA yn well?

3. Pam wnaethoch chi/eich plentyn ymgeisio am LCA?
  - Ers pryd mae'ch plentyn wedi derbyn y lwfans?

4. Beth oeddech chi'n ei feddwl o'r broses ymgeisio (papur neu ar-lein¹⁴)?
  - Beth oedd yn hawdd neu'n anodd am y broses ymgeisio?
  - Pa mor hawdd neu anodd oedd hi i ddarparu'r wybodaeth angenrheidiol (e.e. manylion am incwm y cartref) i gefnogi cais eich plentyn?
  - A gawsoch chi/eich plentyn unrhyw help i lenwi'r ffurflen gais (e.e. o'r ysgol/coleg)?
  - Sut y gellid gwneud y broses ymgeisio yn haws?

5. A oedd gan eich plentyn gyfrif banc eisoes, neu a oedd yn rhaid iddynt agor un i dderbyn yr LCA?

¹⁴ Defnyddiwyd ffurflenni cais papur tan fis Tachwedd 2023. Ceisiadau ar-lein a ddefnyddiwyd o fis Tachwedd 2023 ymlaen. Ychydig iawn o geisiadau ar-lein sydd wedi'u gwneud hyd yn hyn.

Defnyddio'r LCA a'i bwysigrwydd i'ch plentyn

6. Ydych chi'n gwybod ar beth mae'ch plentyn yn gwario'r LCA? Os felly, ar beth mae'ch plentyn yn gwario'r rhan fwyaf o'r LCA?
  - Ydyn nhw'n ei ddefnyddio i brynu bwyd iddyn nhw eu hunain pan fyddant yn y coleg/ysgol (e.e. brecwast neu ginio)?
  - Ydyn nhw'n ei ddefnyddio i brynu dillad?
  - Ydyn nhw'n ei ddefnyddio at ddibenion addysgol, fel costau teithio i'r coleg (tocynnau bws/trên neu gostau personol rhedeg car), i brynu llyfrau neu offer, neu i ariannu gweithgareddau allgyrsiol?
  - Ydyn nhw'n ei ddefnyddio at ddibenion cymdeithasol fel mynd allan?
  - A ydynt yn ei ddefnyddio fel cyfraniad tuag at gostau cartref e.e. fel rhent i rieni/gwarcheidwaid neu i dalu unrhyw filiau cartref?
  - Ydyn nhw'n ei ddefnyddio i dalu am fwyd gartref, neu fel cyfraniad tuag at gostau bwyd cartref?
  - Pam eu bod yn defnyddio'r lwfans yn y ffordd hon/fel hyn?
7. [I'r rhai a dderbyniwyd yr LCA yn ystod y flwyddyn academaidd flaenorol 2022/23] Cynyddwyd yr LCA o £30 i £40 ym mis Ebrill 2023. Pa wahaniaeth mae hyn yn ei wneud?
8. Pa mor bwysig yw'r lwfans LCA i chi/eich plentyn?
  - A yw'n gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Sut mae'n eich helpu chi / eich plentyn i brynu pethau sydd eu hangen arnoch chi?
9. Dros y blynyddoedd diwethaf, mae cost eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan wedi bod yn cynyddu'n gyflym, gan roi pwysau ariannol ar deuluoedd ac aelwydydd. Faint o rôl sydd gan yr LCA i gynorthwyo'ch teulu gyda chostau cynyddol?

Cytundebau dysgu a monitro presenoldeb

10. Ydych chi'n gwybod beth yw'r Cytundeb Dysgu LCA?
  - Beth yw eich barn chi am hyn?
  - Pa lefel o bresenoldeb sydd ei angen ar eich plentyn fel rhan o'r Cytundeb Dysgu?
  - Faint o bwysigrwydd sy'n cael ei roi ar y Cytundeb Dysgu gan ysgol/coleg eich plentyn?
27. Sut mae presenoldeb eich plentyn yn cael ei fonitro gan yr ysgol/coleg?
  - Sut mae eu presenoldeb yn cael ei gofnodi (gan athro/tiwtor)?

- Pa mor aml mae presenoldeb yn cael ei fonitro (e.e. pob gwrs, hanner diwrnod, bob dydd)
- Beth sy'n digwydd pan fydd eich plentyn yn colli'r ysgol neu'r coleg yn fwriadol? A yw hyn yn effeithio ar eu taliadau LCA?
- Ai presenoldeb yw'r ffordd orau o roi'r lwfans LCA? Os felly, pam ydych chi'n dweud hynny / Os na, sut arall y gellid dyfarnu'r LCA?

Gwahaniaeth a wnaed

Cwestiwn	Ymateb	Sylwadau
Pa mor bwysig oedd (y posibilrwydd) o dderbyn yr LCA i benderfyniad eich plentyn i aros mewn addysg?	☐ Pwysig iawn ☐ Yn eithaf pwysig ☐ Ddim yn bwysig nac yn bwysig ☐ Ddim yn arbennig o bwysig ☐ Ddim yn bwysig o gwbl ☐ Ddim yn gwybod	
Pa bethau eraill a ddylanwadodd ar benderfyniad eich plentyn i gofrestru ar y cwrs/parhau mewn addysg?		
Pe na bai eich plentyn wedi derbyn yr LCA, a fydden nhw wedi aros mewn addysg beth bynnag?	☐ Bydden, yn bendant ☐ Bydden, o bosib ☐ Ddim un na'r llall ☐ Na, mae'n annhebygol ☐ Na, yn bendant ☐ Ddim yn gwybod	
Pe na bai eich plentyn wedi derbyn yr LCA, a fydden nhw yn debygol o gwblhau'r cwrs beth bynnag?	☐ Bydden, yn bendant ☐ Bydden, o bosib ☐ Ddim un na'r llall ☐ Na, mae'n annhebygol ☐ Na, yn bendant ☐ Ddim yn gwybod	

<p>A yw derbyn yr LCA yn helpu'ch plentyn i fynychu'r ysgol neu'r coleg yn fwy rheolaidd?</p>	<p>☐ Gwahaniaeth sylweddol ☐ Ychydig o wahaniaeth ☐ Dim gwahaniaeth ☐ Ddim yn gwybod</p>	
<p>A yw derbyn yr LCA yn golygu bod eich plentyn yn cymryd mwy o ran mewn gwersi</p>	<p>☐ Ydy yn bendant ☐ Ydy, o bosib ☐ Ddim un na'r llall ☐ Na, mae'n annhebygol ☐ Na, yn bendant ☐ Ddim yn gwybod</p>	
<p>A yw derbyn yr LCA yn golygu bod eich plentyn yn gallu cymryd rhan mewn gweithgareddau fel teithiau maes ac allgyrsiol?</p>	<p>☐ Ydy yn bendant ☐ Ydy, o bosib ☐ Ddim un na'r llall ☐ Na, mae'n annhebygol ☐ Na, yn bendant ☐ Ddim yn gwybod</p>	
<p>A yw derbyn yr LCA yn gwneud unrhyw wahaniaeth i'r graddau/cymwysterau y mae eich plentyn yn debygol o'u cyflawni</p>	<p>☐ Gwahaniaeth sylweddol ☐ Ychydig o wahaniaeth ☐ Dim gwahaniaeth ☐ Ddim yn gwybod</p>	
<p>A yw derbyn yr LCA yn golygu bod gan eich plentyn fwy o amser i astudio y tu allan i'r ysgol/coleg?</p>	<p>☐ Ydy yn bendant ☐ Ydy, o bosib ☐ Ddim un na'r llall ☐ Na, mae'n annhebygol ☐ Na, yn bendant ☐ Ddim yn gwybod ☐ Ddim yn berthnasol – ddim yn gweithio</p>	

28. Petai chi/eich plentyn heb dderbyn yr LCA, beth fyddai wedi digwydd? Er enghraifft:

- A fydden nhw wedi gorfod dod o hyd i waith rhan-amser/cynyddu'r oriau maen nhw'n eu gweithio mewn swydd?
- A fyddent wedi mynd heb rywbeth (e.e. llyfrau) neu wedi peidio mynd ar deithiau?
- Beth fyddai'r goblygiadau i chi fel rhieni/gwarcheidwaid?

Barn ar ddyluniad yr LCA

29. Byddwch yn ymwybodol bod yr LCA ar gael yn y rhan fwyaf o achosion i fyfyrwyr o aelwydydd incwm isel. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn deg?
- Pam ydych chi'n dweud hwnna?
  - A yw'r trothwyon incwm cartref presennol sydd wedi'u gosod ar gyfer LCA yn briodol?
  - Os na, lle ydych chi'n meddwl y dylid eu cyflwyno?
  - Ydych chi'n meddwl ei bod hi'n deg bod myfyrwyr sydd â brodyr neu chwiorydd sy'n dal i fod mewn addysg yn gallu cael yr LCA os ydyn nhw'n dod o aelwyd sydd ag incwm ychydig yn uwch? Pam ydych chi'n dweud hynny?
30. Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cael ei ddefnyddio i gefnogi dysgwyr sydd ei angen fwyaf?
- Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oes unrhyw ddysgwyr sy'n colli allan ar yr LCA? Pam maen nhw'n colli allan e.e. ddim yn gwybod amdano, meini prawf cymhwysedd?
31. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r lwfans presennol, sy'n £40 yr wythnos?
- Ydy hyn yn ormod, rhy ychydig, neu'n iawn?
  - A ddylai'r lwfans gael ei leihau neu ei gynyddu? Os felly, faint sydd?

Dyfodol

32. Sut y gellid gwella'r LCA?
33. Allwch chi feddwl am ffordd well o gefnogi dysgwyr yn ariannol, yn hytrach na gyda'r LCA fel y mae nawr?
- Os felly, sut?
  - Sut y gallai'r rhai sydd â phrofiad o ofal gael eu cefnogi'n well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi gofawyr ifanc yn well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn well yn ariannol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi'n ariannol?
  - Pa ffyrdd eraill o ddarparu cymorth ariannol y gellid eu harchwilio a fyddai hefyd yn helpu'ch plentyn i barhau â'i addysg?

Canllaw trafod 9: Cyfweiliadau â Chanolfannau Dysgu

Bydd y cwestiynau hyn yn cael eu gofyn i Benaethiaid Chweched Dosbarth mewn ysgolion a Phenaethiaid Gwasanaethau Cymorth i Fyfyrrwyr mewn Colegau Addysg Bellach (AB)

Cyflwyniad

1. Dywedwch wrthyf sut ydych yn ymwneud â chyllid myfyrwyr ôl-16, gan gynnwys yr LCA

Polisi, rhesymeg a'r angen am LCA

2. Beth ydych chi'n ei ddeall yw nodau ac amcanion yr LCA?
  - Sut, os o gwbl, y mae'r amcanion hyn wedi newid dros amser?
3. I ba raddau mae angen yr LCA?
  - Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych am y rhwystrau ariannol presennol sy'n wynebu pobl ifanc o deuluoedd incwm isel i aros mewn addysg ffurfiol?
  - Sut mae'r angen am LCA wedi newid yng ngoleuni pwysau costau byw diweddar?
  - Beth yw'r rhwystrau eraill i ymgymryd ag astudiaeth bellach?
4. Pa ddarpariaeth cymorth statudol a dewisol arall sydd ar gael yng Nghymru i gefnogi dysgwyr ôl-16?
  - Sut mae LCA yn cyd-fynd â'r rhain?
  - Sut mae LCA yn cyd-fynd â'r Gronfa Wrth Gefn Ariannol (FCF) sydd ar gael i ddysgwyr AB?
  - Sut mae unrhyw gyllid ychwanegol sy'n cael ei ddarparu i sefydliadau addysg bellach i gefnogi dysgwyr yn ystod yr argyfwng costau byw sy'n cael ei ddefnyddio?
  - Sut mae LCA yn cyd-fynd â darpariaeth fel cludiant am ddim/cymhorthdal cludiant a phrydau ysgol am ddim?
  - Faint o orgyffwrdd sydd yna o ran dysgwyr sy'n derbyn yr LCA a'r cymorth eraill hyn?
5. Pa gynlluniau eraill sy'n targedu carfannau tebyg sydd ar gael e.e. Twf Swyddi Cymru+?
  - Sut mae LCA yn cymharu â'r rhain o ran cymhwysedd, y cynnig ariannol a'i model gweithredu?
  - Beth sy'n gweithio'n dda/ddim cystal am y cynlluniau hyn?

Dyluniad yr LCA

6. Pa mor briodol yw hi bod yr LCA ar gael i ddysgwyr ar sail profion incwm cartref?
  - Beth yw eich barn ar y trothwyon cymhwysedd¹⁵ (sydd heb newid ers 2011/12)?
  - Beth yw eich barn am ystyried dibynyddion eraill ar yr aelwyd?
  - Pa newidiadau, os o gwbl, y dylid eu hystyried i'r trothwyon hyn?
  - Pa fodel cymhwyster arall y dylid ei ystyried? Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - Pa mor briodol yw hi bod y cyllid yn cael ei dalu'n uniongyrchol i'r dysgwr yn hytrach na rhiant/gofalwr?

7. Ydych chi'n credu bod proffil derbynwyr yr LCA wedi newid dros amser? Os felly, beth sy'n cyfrif am hynny? Sut mae wedi newid:
  - O ran oedran?
  - O ran cyrsiau cymwys?
  - O ran lleoliad dysgu (addysg bellach/ysgol)? Pam ydych chi'n credu bod cyfran y derbynwyr sydd wedi'u lleoli yng ngholegau addysg bellach wedi cynyddu dros amser?
  - O ran rhaniad gwledig/trefol?

8. Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cefnogi myfyrwyr sydd â'r angen mwyaf? Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - A oes myfyrwyr yn colli allan ar yr LCA? Os felly, pa fath o fyfyrwyr yw'r rhain?

9. Pa mor briodol yw'r lwfans presennol, sy'n £40 yr wythnos¹⁶?
  - A ddylid adolygu hyn o gwbl?
  - Sut y gellid pennu lefel lwfans priodol yn barhaus yn y dyfodol?

10. Pa mor briodol yw'r 'categoriâu eithrio llawn' ar gyfer yr LCA¹⁷?
  - Pam ydych chi'n dweud hyn? A oes unrhyw fylchau yn y categorïau a ddefnyddir?

---

¹⁵ Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £20,817 neu lai os mai'r ymgeisydd yw'r unig ddibynnydd, neu fyfyrwyr sy'n byw mewn cartref sydd ag incwm blynyddol o £23,077 neu lai os oes dibynyddion eraill ar yr aelwyd (dibynyddion yn 15 oed neu'n iau neu rhwng 16 ac 20 oed ac mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser nad yw'n uwch; ac yn gymwys ar gyfer budd-dal plant).

¹⁶ Ym mis Ebrill 2023, cynyddwyd y lwfans i £40 am y ddwy flynedd academaidd sydd i ddod.

¹⁷ ystyr "categoriâu eithrio llawn" yw person sydd—

(a) mewn gofal awdurdod lleol, gyda rhieni maeth neu sy'n gadael gofal,

(b) sy'n gyfrifol am blentyn ei hun,

(c) sy'n derbyn Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Cyflogaeth a Chymorth ar sail incwm,

(d) sydd â hawl i gael dyfarniad credyd cynhwysol o dan Reoliadau Credyd Cynhwysol 2013, neu

(e) sydd yn y ddalfa neu o fewn y system cyfiawnder ieuencid, gan gynnwys Sefydliad Troseddwyr Ifanc, Canolfan Hyfforddi Ddiogel neu Gartref Plant Diogel;

Gweinyddiaeth yr LCA

11. Beth mae'r cais LCA yn ei olygu o safbwynt dysgwyr?
  - Beth yw'r manteision i ddysgwyr (a rhieni/gwarcheidwaid) o gyflwyno cais electronig ar gyfer LCA?
  - Beth yw'r heriau / anfanteision i ddysgwyr?
12. Pa dystiolaeth sydd gennych am effaith cynyddu'r lwfans wythnosol (a gynyddwyd o £30 i £40 ym mis Ebrill 2023 i helpu dysgwyr gyda chostau astudio)?
  - A fu unrhyw newid yn nifer y myfyrwyr yn y Ganolfan Ddysgu sydd wedi gwneud cais / derbyn yr LCA?
  - A yw dysgwyr yn fwy tebygol o gofrestru yn y Ganolfan Ddysgu o ganlyniad i'r cynnydd?
  - A yw dysgwyr yn fwy tebygol o ymgysylltu mwy â'u haddysg o ganlyniad i'r cynnydd?
13. Pa newidiadau sydd wedi'u gwneud i weithredu'r LCA dros y blynnyddoedd diwethaf?
  - Pa effaith y mae'r newidiadau hyn wedi'u cael ar yr LCA?
14. Sut mae'r Ganolfan Ddysgu yn hyrwyddo a marchnata'r LCA i ddysgwyr a rhieni?
  - A yw'r LCA yn cael ei hyrwyddo'n eang neu a ydych yn targedu carfannau penodol o ddysgwyr?
  - Sut mae colegau yn hyrwyddo'r LCA i ddisgyblion ysgol Blwyddyn 11 (yn enwedig mewn ysgolion sydd â chweched dosbarth a fydd yn ceisio cadw myfyrwyr)?
  - Pa mor effeithiol yw'r dulliau hyn?
  - Beth sy'n gweithio'n dda?
  - Sut y gellid gwella hyrwyddo'r LCA?
15. Sut mae'r Ganolfan Ddysgu yn gweinyddu'r Cytundebau Dysgu?
  - Pa gamau mae Canolfannau Dysgu yn eu cymryd i fonitro'r rhain?
  - Pa effaith barhaus, os o gwbl, a gafodd pandemig COVID-19 ar weinyddu Cytundebau Dysgu e.e. a ydych chi wedi uno'r cytundeb LCA gyda'r cytundeb ysgol neu goleg eich hun; a ydych yn gweinyddu'r cytundeb yn electronig; neu a ydych chi'n dal i ddefnyddio fersiynau papur?
  - Pa mor effeithiol yw'r defnydd o Gytundebau Dysgu?
  - A yw myfyrwyr yn gwerthfawrogi'r Gytundebau Dysgu? Os na, pam ddim? Os ydyn nhw'n gwneud hynny, beth maen nhw'n ei werthfawrogi amdany'n nhw?
16. Pa ddata monitro mae Canolfannau Dysgu yn ei gasglu am ymgysylltiad a phresenoldeb derbynwyr yr LCA?
  - Pa mor briodol yw presenoldeb fel mesur perfformiad?
  - A yw cymhellion presenoldeb yn gweithio?

- Pa fesurau eraill y gellid eu defnyddio/eu casglu gan Ganolfannau Dysgu e.e. cwblhau gwaith cwrs, cyfraniad mewn gwaith/gwersi, ymddygiad ac ati
- A yw'r trefniadau dewisol a gyflwynwyd mewn ymateb i bandemig Covid-19 (lle roedd Canolfannau Dysgu yn gweithredu ac yn cynnal eu polisiau presenoldeb eu hunain) yn dal i gael eu cymhwysu?

17. Pa effaith gafodd COVID ar ddefnyddio Cytundebau Dysgu a monitro presenoldeb?
- I ba raddau mae'r arferion hyn wedi parhau ar ôl COVID?

Gwahaniaeth a wnaed

18. Pa dystiolaeth sydd gennych am y gwerth sydd sy'n cael ei ategi i'r LCA ymhlith dysgwyr?
- Pa dystiolaeth sydd gennych chi ei fod yn gyfraniad hanfodol neu'n braf ei gael?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych chi ei bod yn helpu i oresgyn costau byw cynyddol?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych chi ei bod yn helpu i leddfu caledi bwyd?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych am y ffordd y mae dysgwyr yn defnyddio'r LCA?
19. Pa dystiolaeth sydd gennych am yr effaith y mae'r LCA yn ei gael ar:
- Benderfyniad dysgwyr i gofrestru ar gyrsiau ac aros mewn addysg ôl-16?
  - Bresenoldeb ac ymgysylltiad dysgwyr yn yr ysgol neu'r coleg?
  - Allu dysgwyr i gymryd rhan mewn gweithgareddau fel teithiau maes a gweithgareddau allgyrsiol?
  - Y graddau a chymwysterau mae dysgwyr yn eu cyflawni?
  - Ymgysylltiad dysgwyr mewn gwaith cyflogedig rhan-amser?
20. Pa dystiolaeth sydd gennych am unrhyw wahaniaethau mewn presenoldeb ac ymgysylltiad rhwng derbynwyr LCA a dysgwyr nad ydynt yn derbyn yr LCA? Er enghraifft:
- Sut mae cyfraddau presenoldeb derbynwyr LCA yn cymharu â dysgwyr nad sy'n derbyn yr LCA?

Dyfodol

21. A ddylai'r Llywodraeth barhau i gefnogi dysgwyr ôl-16 yn uniongyrchol yn ariannol yn y dyfodol?
- Os na, pam, a pha ddull amgen arall, os o gwbl, fydddech chi'n ei awgrymu?
  - Os felly, sut y dylai'r cymorth ariannol hwn fod ar gael?
  - Ar ba sail y dylai dysgwyr gael cymorth ariannol (e.e. incwm aelwydydd, presenoldeb, ar gyfer darpariaethau penodol)?
22. A allai Llywodraeth Cymru ddefnyddio'r gronfa LCA mewn ffordd fwy effeithiol?

- Os felly, sut?
- Sut allai'r LCA (neu gyfwerth) dargedu cymorth ariannol yn well tuag at y rhai sydd â'r angen mwyaf?
- Sut y gallai'r rhai sydd mewn gofal / rhai sy'n gadael gofal / myfyrwyr sy'n ofalwyr gael eu cefnogi fwyaf effeithiol?
- Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn fwyaf effeithiol?
- Sut y gellid cefnogi myfyrwyr o'r cefndiroedd mwyaf difreintiedig?
- Pa ffyrdd eraill o ddarparu cymorth ariannol y gellid eu harchwilio a fyddai hefyd yn helpu dysgwyr i barhau â'u haddysg?

23. Sut y gellid adolygu effeithiolrwydd ac effaith yr LCA (neu gyfwerth) yn barhaus yn y dyfodol?

- Pa gamau/camau y gellid eu cymryd?

Canllaw trafod 10: Cyfweiliadau â rhanddeiliaid allweddol

Bydd y cwestiynau hyn yn cael eu defnyddio i gyfweild â rhanddeiliaid allweddol fel UCM Cymru, Estyn, Colegau Cymru, CTER, Gyrfa Cymru, a Chomisiynydd Plant Cymru. Bydd cwestiynau'n cael eu teilwra yn ôl rôl cyfranwyr a'u hymwneud â'r LCA ac ni fydd pob cwestiwn yn cael ei ofyn i bob cyfranwyr.

Cyflwyniad

1. Dywedwch wrthyf am eich rôl a'ch sut ydych yn ymwneud â chyllid myfyrwyr ôl-16 / cymorth i fyfyrwyr, gan gynnwys yr LCA

Polisi, rhesymeg a'r angen am yr LCA

2. Beth ydych chi'n ei ddeall yw nodau ac amcanion yr LCA?
  - Sut, os o gwbl, y mae'r amcanion hyn wedi newid dros amser?
3. Sut y disgwylir i'r LCA gyfrannu at bolisi a strategaeth Llywodraeth Cymru?
  - Pa bolisiâu a strategaethau allweddol y mae'n cyfrannu tuag atynt?
  - Pa mor dda yw aliniad yr LCA â'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol?
  - Sut mae'r LCA yn cefnogi Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr Cymraeg?
4. I ba raddau mae angen yr LCA?
  - Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych am y rhwystrau ariannol presennol sy'n wynebu pobl ifanc o deuluoedd incwm isel i aros mewn addysg ffurfiol?
  - Sut mae'r angen am LCA wedi newid yng ngoleuni pwysau costau byw diweddar?
5. Pa ddarpariaeth cymorth statudol a dewisol arall sydd ar gael yng Nghymru i gefnogi dysgwyr ôl-16?
  - Sut mae'r LCA yn cyd-fynd â'r rhain?
  - Sut mae'r LCA yn cyd-fynd â'r Gronfa Wrth Gefn Ariannol (FCF) sydd ar gael i ddysgwyr mewn colegau addysg bellach?
  - Sut y darparwyd unrhyw gyllid ychwanegol i sefydliadau addysg bellach i gefnogi dysgwyr yn ystod yr argyfwng costau byw a ddefnyddir?
  - Sut mae LCA yn cyd-fynd â darpariaeth fel cludiant am ddim a phrydau ysgol am ddim?
  - Faint o orgyffwrdd sydd yna o ran dysgwyr sy'n cael mynediad at LCA a'r darpariaethau eraill hyn?
6. Pa gynlluniau eraill sy'n targedu carfannau tebyg sydd ar gael e.e. Twf Swyddi Cymru+?
  - Sut mae LCA yn cymharu â'r rhain o ran cymhwysedd, y cynnig ariannol a'r model gweithredu?
  - Beth sy'n gweithio'n dda/ddim cystal am y cynlluniau hyn?

7. Sut mae LCA yn cymharu â darpariaeth cymorth ariannol i fyfyrwyr ôl-16 mewn rhannau eraill o'r DU?
- Beth yw'r prif wahaniaethau o ran meini prawf cymhwysedd rhwng Cymru a'r gwledydd datganoledig eraill?
  - Beth yw manteision ac anfanteision yr LCA?

Dyluniad yr LCA

8. Pa mor briodol yw hi bod yr LCA ar gael i ddysgwyr ar sail profion incwm cartref?
- Beth yw eich barn am y trothwyon cymhwysedd¹⁸ (sydd heb newid ers 2011/12)
  - Beth yw eich barn am ystyried dibynnyddion eraill ar yr aelwyd?
  - Pa newidiadau, os o gwbl, y dylid eu hystyried i'r trothwyon hyn?
  - Pa fodel cymhwyster arall y dylid ei ystyried? Pam ydych chi'n dweud hyn?
  - Pa mor briodol yw hi bod y cyllid yn cael ei dalu'n uniongyrchol i'r dysgwr yn hytrach na rhiant/gofalwr?
9. Ydych chi'n credu bod proffil derbynwyr LCA wedi newid dros amser? Os felly, beth sy'n cyfrif am hyn? Sut mae'r proffil wedi newid:
- O ran oedran?
  - O ran cyrsiau cymwys?
  - O ran lleoliad addysg (AB/ysgol)? Pam ydych chi'n credu bod cyfran y derbynwyr sydd wedi'u lleoli yng ngholegau AB wedi cynyddu dros amser?
  - O ran rhaniad gwledig/trefol?
  - Ydych chi'n credu bod yr LCA yn cefnogi myfyrwyr sydd â'r angen mwyaf? Pam ydych chi'n dweud hyn?
10. Pa mor briodol yw'r lefel lwfans presennol o £40 yr wythnos¹⁹?
- A ddylid adolygu hyn o gwbl?
  - Sut y gellid pennu lefel lwfans priodol yn barhaus yn y dyfodol?

Gweinyddiaeth yr LCA

11. Beth yw eich barn am unrhyw newidiadau allweddol a wnaed i'r LCA (o ran meini prawf cymhwysedd a gweithredu) dros y blynyddoedd diwethaf?
- Beth yw eich barn am gyflwyno ceisiadau electronig a wnaed ddiwedd 2023?

---

¹⁸ Myfyrwyr sy'n byw mewn aelwyd sydd ag incwm blynyddol o £20,817 neu lai os yr ymgeisydd yw'r unig ddibynnydd, neu fyfyrwyr sy'n byw mewn cartref sydd ag incwm blynyddol o £23,077 neu lai os oes dibynnyddion eraill ar yr aelwyd (dibynnyddion yn 15 oed neu'n iau neu rhwng 16 ac 20 oed ac mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser nad yw'n uwch; ac yn gymwys ar gyfer budd-dal plant).

¹⁹ Ym mis Ebrill 2023, cynyddwyd y lwfans i £40 am y ddwy flynedd academaidd sydd i ddod.

12. Beth yw eich barn am y ffordd mae'r LCA yn cael ei hyrwyddo i ddysgwyr a rhieni?
  - Pa mor effeithiol yw'r dulliau hyn?
  - Beth sy'n gweithio'n dda?
  - Sut y gellid gwella hyrwyddo'r LCA?

13. Beth yw eich barn am y ffordd mae Cytundebau Dysgu yn cael eu gweinyddu gan Ganolfannau Dysgu?
  - Pa mor effeithiol yw'r defnydd o Gytundebau Dysgu?
  - A yw Cytundebau Dysgu yn cael eu dilyn?

14. Beth yw eich barn am y data monitro a gesglir gan Ganolfannau Dysgu ynghylch ymgysylltiad a phresenoldeb derbynwyr yr LCA?
  - Pa mor briodol yw presenoldeb fel mesur perfformiad?
  - A yw cymhellion presenoldeb yn gweithio?
  - Pa fesurau eraill y gellid eu defnyddio/eu casglu gan Ganolfannau Dysgu e.e. cwblhau gwaith cwrs, cyfraniad mewn gwaith/gwersi, ymddygiad ac ati

15. Pa effaith gafodd COVID ar ddefnydd o Gytundebau Dysgu a monitro presenoldeb?
  - I ba raddau mae'r arferion hyn wedi parhau ar ôl COVID?

Gwahaniaeth a wnaed

16. Pa dystiolaeth sydd gennych am y gwerth sy'n cael ei roi i'r LCA ymhlith dysgwyr?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych chi ei fod yn gyfraniad hanfodol neu braf ei gael?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych chi ei fod yn helpu i oresgyn costau byw cynyddol?
  - Pa dystiolaeth sydd gennych chi ei fod yn helpu i leddfu caledi bwyd?

17. Pa dystiolaeth sydd gennych chi am yr effaith y mae'r LCA yn ei gael ar:
  - Benderfyniad dysgwyr i gofrestru ar gyrsiau ac aros mewn addysg ôl-16?
  - Bresenoldeb ac ymgysylltiad dysgwyr yn yr ysgol neu'r coleg?
  - Allu dysgwyr i gymryd rhan mewn gweithgareddau fel teithiau maes a gweithgareddau allgyrsiol?
  - Y graddau a chymwysterau mae dysgwyr yn eu cyflawni?
  - Ymgysylltiad dysgwyr mewn cyflogaeth rhan-amser?

Dyfodol

18. A ddylai'r Llywodraeth barhau i gefnogi dysgwyr ôl-16 yn uniongyrchol yn ariannol yn y dyfodol?
  - Os na, pam ddim a pha ddull amgen arall, os o gwbl, fydddech chi'n ei awgrymu?
  - Os felly, sut y dylai'r cymorth ariannol hwn fod ar gael?
  - Ar ba sail y dylai dysgwyr gael cymorth ariannol (e.e. incwm aelwydydd, presenoldeb, ar gyfer darpariaethau penodol)?

19. A allai Llywodraeth Cymru ddefnyddio ei gronfeydd LCA mewn ffordd fwy effeithiol?
- Os felly, sut?
  - Sut allai'r LCA (neu gyfwerth) dargedu cymorth ariannol yn well tuag at y rhai sydd â'r angen mwyaf?
  - Sut y gellid cefnogi'r rhai mewn gofal, ymadawyr gofal a myfyrwyr sy'n ofalwyr yn fwyaf effeithiol?
  - Sut y gellid cefnogi dysgwyr ag ADY yn fwyaf effeithiol?
  - Sut y gellid cefnogi myfyrwyr o'r cefndiroedd mwyaf difreintiedig?
  - Pa ffyrdd eraill o ddarparu cymorth ariannol y gellid eu harchwilio a fyddai hefyd yn helpu dysgwyr i barhau â'u haddysg?
20. Sut y gellid adolygu effeithiolrwydd ac effaith yr LCA (neu gyfwerth) yn barhaus yn y dyfodol?
- Pa gamau/camau y gellid eu cymryd?

Canllaw trafod 11: Cyfweiliadau gyda gweinyddwyr cronfeydd myfyrwyr nad ydynt yn rhan o Gymru

Bydd y cwestiynau hyn yn cael eu defnyddio i gyfweld â rhanddeiliaid allweddol yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Cyflwyniad

Diolch am fod yn barod i gyfrannu at yr adolygiad hwn. Rwy'n cynrychioli Ymchwil OB3, sy'n cynnal adolygiad o'r LCA ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r adolygiad hwn, hoffem dynnu ar brofiadau swyddogion allweddol sy'n ymwneud â gweinyddu cymorth cyllid myfyrwyr yng Nghymru, Lloegr a'r Alban a Gogledd Iwerddon.

Mae'r meysydd yr hoffwn eu trafod gyda chi heddiw yn cynnwys eich barn ar y canlynol:

- Elfennau allweddol cyllid myfyrwyr AB yn Lloegr/Yr Alban/Gogledd Iwerddon
  - Gweinyddu'r LCA yn yr Alban / Gogledd Iwerddon neu weinyddu'r Gronfa Fwrsariaeth yn Lloegr
  - Canfyddiadau allweddol a gwersi o unrhyw werthusiad diweddar am gynlluniau cyllid myfyrwyr AB
  - Gwersi y gallai Llywodraeth Cymru eu hystyried o'r tu allan i Gymru o ran cefnogi myfyrwyr AB Cymru yn y dyfodol.
1. Dywedwch wrthyf am eich rôl a sut ydych yn ymwneud â chyllid myfyrwyr ôl-16 / cymorth i fyfyrwyr yn Lloegr/yr Alban/Gogledd Iwerddon, gan gynnwys y Gronfa LCA/Bwrsariaeth (fel y bo'n briodol)
  2. Beth yw elfennau allweddol darpariaeth cyllid myfyrwyr AB:
    - *(fel y bo'n berthnasol)* Yn Lloegr / Yr Alban / Gogledd Iwerddon?
    - *(Lloegr yn unig)* Pa gymorth ariannol i fyfyrwyr o Loegr ac sy'n astudio yng Nghymru sydd ar gael?

Yr Alban a Gogledd Iwerddon

3. Sut mae'r LCA yn cael ei weinyddu yn yr Alban ac Iwerddon?
  - Pa lefelau lwfans sy'n cael eu gosod? Sut mae'r rhain yn cael eu gosod a pha mor aml maen nhw'n cael eu hadolygu? Sut ydych yn penderfynu ar eu trothwyon incwm?
  - Beth yw'r cynnig i'r dysgwr?
  - A yw'r lwfans yn cael eu dalu'n uniongyrchol i'r dysgwr neu drwy'r ganolfan ddysgu?
  - Pa feini prawf cymhwysedd sy'n cael eu defnyddio? Sut mae'r meini prawf cymhwysedd wedi'u pennu a pha mor aml mae'n cael eu adolygu?

- Pa amodau sy'n cael eu mabwysiadu ar gyfer dyfarnu taliad (e.e. cytundebau dysgu, presenoldeb angenrheidiol) a pha mor effeithiol yw'r rhain?
  - Pwy sy'n gyfrifol am y weinyddiaeth?
  - [Os yw'n hysbys] Ym mha ffordd mae'r cynllun LCA yn wahanol i'r hyn sydd ar gael yng Nghymru?
  - Beth sy'n cyfrif am unrhyw wahaniaethau rhwng y cynllun LCA yng Nghymru a'r Alban/Gogledd Iwerddon?
  - Beth fu'r prif ddatblygiadau neu newidiadau i'r cynllun LCA yn yr Alban/Gogledd Iwerddon dros amser?
  - Pam gwnaethpwyd unrhyw newidiadau?
4. Beth yw proffil derbynwyr o ran lleoliad addysgol (ysgol/coleg) a'r math o gyrсияu sy'n cael eu hastudio (academaidd/galwedigaethol)?
- Beth sy'n cyfrif am y proffil hwn a pham (os o gwbl) y gallai fod yn wahanol i broffil Cymru o dderbynwyr yr LCA?
5. Sut mae'r defnydd o'r LCA yn yr Alban / Gogledd Iwerddon wedi newid dros amser?
- Pa ffactorau sydd wedi cyfrannu at y newidiadau hyn?
6. Pa dystiolaeth, os o gwbl, sydd gennych chi am effeithiolrwydd yr LCA yn yr Alban / Gogledd Iwerddon? Pa effaith y mae'n ei gael ar:
- Bresenoldeb ac ymgysylltu
  - Gwblhau cyrsiau
  - Gyrhaeddiad a chymwysterau
7. Beth yw prif ganfyddiadau unrhyw astudiaethau gwerthuso a gynhaliwyd i adolygu cyllid myfyrwyr AB yn yr Alban/Gogledd Iwerddon?

Lloegr

8. Sut mae'r Gronfa Fwrsariaeth yn cael ei gweinyddu?
- Pa lefelau lwfans sy'n cael eu gosod? Sut mae'r rhain yn cael eu gosod a pha mor aml maen nhw'n cael eu hadolygu? Sut ydych yn penderfynu ar y trothwyon incwm?
  - Beth yw'r cynnig i'r dysgwr?
  - Pa feini prawf cymhwysedd sy'n cael eu defnyddio? Sut mae'r meini prawf cymhwysedd wedi'u pennu a pha mor aml mae'n cael ei adolygu?
  - Pwy sy'n gyfrifol am y weinyddiaeth?
  - Pa amodau, os o gwbl, sy'n cael eu mabwysiadu ar gyfer dyfarnu taliad a pha mor effeithiol yw'r rhain?
9. Pa dystiolaeth sydd gennych am effeithiolrwydd y Gronfa Bwrsariaeth yn Lloegr?
- A yw wedi cael ei adolygu?
  - Pa ganfyddiadau (os o gwbl) sydd ar gael o unrhyw adolygiadau o'r Gronfa Bwrsariaeth?

10. Pa dystiolaeth sydd gennych am effeithiolrwydd y Gronfa Bwrsariaeth o'i gymharu â'r cynllun LCA blaenorol?
- O ran annog mwy o ddysgwyr i aros mewn addysg
  - O ran gwella presenoldeb ac ymgysylltiad mewn addysg
  - O ran targedu myfyrwyr sydd â'r angen mwyaf
  - Beth yw manteision/anfanteision y Gronfa Bwrsariaeth

Atodiad B: Offeryn arolwg ymgeiswyr LCA

Rydym yn cynnal adolygiad o'r Cynllun Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA) yng Nghymru ar gyfer Llywodraeth Cymru. Fel rhywun a wnaeth gais am yr LCA hoffem gasglu eich ymateb. Bydd y wybodaeth a rannwch yn helpu i ddarparu argymhellion ar gyfer datblygu'r cynllun yn y dyfodol.

Mae'r arolwg hwn ar gyfer pobl sydd wedi gwneud cais am EMA. Gallwch ateb yr arolwg os oedd eich cais yn llwyddiannus neu'n aflwyddiannus.

Fel diolch am eich amser mae cyfle ar ddiwedd yr arolwg i gymryd rhan mewn raffl i ennill taleb siopa o £50.

Byddwn yn defnyddio'r wybodaeth a gesglir yn yr arolwg hwn i baratoi adroddiad a gyhoeddir ar dudalen we Ymchwil ac Ystadegau Llywodraeth Cymru; Fodd bynnag, bydd eich ymateb yn ddienw, ac ni fydd yn bosibl eich adnabod mewn unrhyw gyhoeddiad o'r canfyddiadau. Mae'r rhan fwyaf o gwestiynau'n gofyn am eich barn ar ddatganiadau, ond mae lle i sylwadau ar y diwedd.

Dylai'r arolwg hwn gymryd rhwng 5 a 10 munud. Ceir rhagor o wybodaeth am yr adolygiad, gan gynnwys Hysbysiad Preifatrwydd yma: www.ob3.cymru/hysbysiad-preifatrwydd-lca-arolwg

Os oes gennych unrhyw gwestiynau, cysylltwch â nia.bryer@ob3research.co.uk

Eich profiad o wneud cais am LCA

Q2.1 A wnaethoch chi gwblhau'r cais LCA:

- Ar bapur
- Ar-lein
- Dwi ddim yn cofio

Q2.2 Pa mor hawdd oedd y ffurflen gais LCA i'w chwblhau?

- Hawdd iawn
- Yn weddol hawdd
- Ddim yn hawdd nac yn anodd
- Yn weddol anodd
- Anodd iawn
- Dwi ddim yn cofio

Q2.2 [Os Q2.2=(4,5)] Beth oedd yn anodd am y ffurflen gais?

Q2.3 Pa mor hawdd oedd dod o hyd i'r wybodaeth angenrheidiol, fel manylion am incwm eich cartref, i gefnogi eich cais LCA?

- Hawdd iawn
- Yn weddol hawdd
- Ddim yn hawdd nac yn anodd
- Yn weddol anodd
- Anodd iawn
- Ddim yn berthnasol
- Dwi ddim yn cofio

Q2.4 Pa mor bwysig oedd derbyn yr LCA i chi allu aros mewn addysg?

- Pwysig iawn
- Eithaf pwysig
- Ddim y naill na'r llall
- Ddim yn arbennig o bwysig
- Ddim yn bwysig o gwbl
- Ddim yn gwybod

Q2.5 A oedd eich cais LCA yn?

- Llwyddiannus
- Aflwyddiannus
- Dwi ddim yn cofio

Q2.6 Ydych chi'n astudio yn yr ysgol neu'r coleg ar hyn o bryd?

- Ydw
- Nac ydw
- Ddim yn gwybod

Q2.7 [Os Q2.3=2] Ydych chi'n gwybod pam nad oedd eich cais LCA yn llwyddiannus?

- Ydw
- Na

Q2.8 **[Os Q2.5=2] Beth oeddech chi'n ei feddwl o ganlyniad eich cais LCA?**

[Os Q2.4=1] Sut rydych chi'n defnyddio'r EMA

Q3.1 **[Os Q2.5=1 A Q2.6=1] Beth ydych chi'n gwario'ch arian LCA arno fel arfer?**

[Dewiswch y pethau rydych chi fel arfer yn defnyddio'r LCA ar eu cyfer. Gallwch ddefnyddio'r LCA fel y dymunwch felly peidiwch â phoeni am adrodd yma sut rydych chi'n ei wario. Ni fydd eich atebion yn effeithio ar eich taliadau yn y dyfodol mewn unrhyw ffordd.]

- Brecwast neu ginio i chi'ch hun pan fyddwch yn yr ysgol neu'r coleg
- Dillad
- Teithio i'r ysgol neu'r coleg (e.e. tocyn bws, costau rhedeg car)
- Llyfrau neu offer ar gyfer ysgol neu goleg
- Teithiau ysgol neu goleg
- Mynd allan gyda ffrindiau e.e. i sinema neu dafarn
- Gwyliau
- Rhent i rieni/gwarchodwyr
- Helpu i dalu biliau'r cartref
- Helpu i dalu costau bwyd cartref
- Rwy'n ei gadw ar gyfer y dyfodol
- Dwi ddim yn gwybod
- Rhywbeth arall

Q3.1 **[Os Q3.1=12] Dywedwch wrthym sut arall rydych fel arfer yn gwario'r LCA:**

Q3.2 **[Os Q2.5=1 a Q2.6=1] Pa mor bwysig yw'r LCA i chi?**

- Mae'n hanfodol - ni allwn ymdopi hebddo
- Mae'n bwysig iawn - mae'n helpu llawer
- Mae'n braf ei gael - mae'n helpu ychydig
- Nid yw'n gwneud unrhyw wahaniaeth i mi
- Ddim yn gwybod

Q3.3 **[Os Q2.5=1 a Q2.6=1] Pa mor bwysig yw'r LCA i chi a'ch teulu i dalu costau cynyddol eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan?**

- Pwysig iawn
- Eithaf pwysig
- Ddim naill na'r llall
- Ddim yn arbennig o bwysig
- Ddim yn bwysig o gwbl
- Ddim yn gwybod

Q3.4 **[Os Q2.5=1 a Q2.6=1] Os na fydddech yn cael yr LCA, beth, os unrhyw beth, fydddech chi'n mynd hebddo, peidio â phrynu, neu brynu llai ohono?**

[Dewiswch yr holl opsiynau perthnasol]

- Brechwast neu ginio i chi'ch hun pan fyddwch yn yr ysgol neu'r coleg
- Dillad
- Llyfrau neu offer ar gyfer ysgol neu goleg
- Teithiau ysgol neu goleg
- Mynd allan gyda ffrindiau e.e. i sinema neu dafarn
- Gwyliau
- Bwyd yn y cartref
- Trydan neu nwy yn y cartref
- Rhywbeth arall

Q3.4 **[Os Q3.4=9] Beth arall fydddech chi'n mynd hebddo neu ddim yn ei brynu?**

[Os Q2.5=1 A Q2.6=1] Pwysigrwydd yr LCA

Q4.1 [Os Q2.5=1 A Q2.6=1] Pe na byddech wedi derbyn yr LCA a fyddech chi wedi aros mewn addysg beth bynnag?

- Byddwn, yn bendant
- Byddwn, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, mae'n annhebygol
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Q4.2 [Os Q2.5=1 A Q2.6=1] A yw derbyn yr LCA yn eich helpu i fynychu'r ysgol neu'r coleg yn fwy rheolaidd?

- Ydy, yn bendant
- Ydy, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, dim felly
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Q4.3 [Os Q2.5=1 A Q2.6=1] Ydych chi'n fwy abl i gymryd rhan mewn gwersi oherwydd eich bod chi'n derbyn yr LCA?

- Ydw, yn bendant
- Ydw, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, dim felly
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Q4.4 [Os Q2.5=1 A Q2.6=1] Ydych chi'n fwy abl i gymryd rhan mewn gweithgareddau fel teithiau a gweithgareddau allgyrsiol oherwydd eich bod yn derbyn yr LCA?

- Ydw, yn bendant
- Ydw, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, dim felly
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Q4.5 **[Os Q2.5=1 A Q2.6=1] Oes gennych chi fwy o amser i astudio y tu allan i'r ysgol neu'r coleg oherwydd eich bod yn derbyn yr LCA?**

- Oes
- Nac oes
- Ddim yn gwybod

[Os Q2.4=1] Y gwahaniaeth y byddai derbyn yr LCA wedi'i wneud

Q5.1 **[Os Q2.5=2 A Q2.6=1] Pa wahaniaeth fyddai derbyn yr LCA yn ei wneud i chi?**

- Gwahaniaeth mawr
- Ychydig o wahaniaeth
- Dim gwahaniaeth
- Ddim yn gwybod

Q5.2 **[Os Q2.5=2 A Q2.6=1] Pa bethau ydych chi'n mynd hebddynt, peidio eu prynu, neu brynu llai ohonynt oherwydd nad ydych chi'n derbyn yr LCA?**
(Dewiswch yr holl atebion sy'n berthnasol)

- Brecwast neu ginio i chi'ch hun pan fyddwch yn yr ysgol neu'r coleg
- Dillad
- Llyfrau neu offer ar gyfer ysgol neu goleg
- Teithiau ysgol neu goleg
- Mynd allan gyda ffrindiau e.e. i'r sinema neu dafarn
- Gwyliau
- Bwyd yn y cartref

- Trydan neu nwy yn y cartref
- Rhywbeth arall

Q5.2 **[Os Q3.4=9] Beth arall ydych chi'n mynd hebdo neu brynu llai ohono?**

Q5.3 **[Os Q2.5=2 A Q2.6=1] Pe byddech chi'n derbyn yr LCA, ar beth fyddech chi'n ei wario'n bennaf?**

[Dewiswch y prif bethau y byddech chi'n gwario yr LCA arnynt]

- Brecwast neu ginio i chi'ch hun pan fyddwch yn yr ysgol neu'r coleg
- Dillad
- Teithio i'r ysgol neu'r coleg (e.e. tocyn bws, costau rhedeg car)
- Llyfrau neu offer ar gyfer ysgol neu goleg
- Teithiau ysgol neu goleg
- Mynd allan gyda ffrindiau e.e. i'r sinema neu dafarn
- Gwyliau
- Rhent i rieni/gwarchodwyr
- Helpu i dalu biliau'r cartref
- Helpu i dalu costau bwyd cartref
- Ei gynilo ar gyfer y dyfodol
- Dwi ddim yn gwybod
- Rhywbeth arall

Q5.3 **[Os Q4.8=12] Dywedwch wrthym ar beth arall y byddech yn ei wario:**

Q5.4 **[Os Q2.5=2 A Q2.6=1] Faint o wahaniaeth fyddai'r LCA yn ei wneud i chi a'ch teulu i dalu costau cynyddol eitemau hanfodol fel bwyd, nwy a thrydan?**

- Gwahaniaeth mawr
- Ychydig o wahaniaeth
- Dim gwahaniaeth
- Ddim yn gwybod

[Os Q2.5=2 A Q2.6=1] Pwysigrwydd yr EMA

Q6.1 [Os Q2.5=2 A Q2.6=1] A fyddai derbyn yr LCA yn eich helpu i fynd i'r ysgol neu'r coleg yn fwy rheolaidd?

- Byddai, yn bendant
- Byddai, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, mae'n annhebygol
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Q6.2 [Os Q2.5=2 A Q2.6=1] A fyddech chi'n gallu cymryd mwy o ran mewn gwersi pe byddech chi'n derbyn yr LCA?

- Byddwn, yn bendant
- Byddwn, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, mae'n annhebygol
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Q6.3 [Os Q2.5=2 A Q2.6=1] A fyddech chi'n gallu cymryd mwy o ran mewn gweithgareddau fel teithiau a gweithgareddau allgyrsiol pe byddech chi'n derbyn yr LCA?

- Byddwn, yn bendant
- Byddwn, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, mae'n annhebygol
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Q6.4 [Os Q2.5=2 A Q2.6=1] A fyddai gennych chi fwy o amser i astudio y tu allan i'r ysgol neu'r coleg pe byddech chi'n derbyn yr LCA?

- Byddai
- Na fyddai
- Ddim yn gwybod

[Os Q2.5=2 A Q2.6=1] Pam na wnaethoch barhau i astudio

Q7.1 **[Q2.6=2] Pam na wnaethoch chi barhau i astudio yn yr ysgol neu'r coleg?**
 [Dewiswch yr holl opsiynau sy'n berthnasol]

- Daeth fy nghwrs i ben
- Doeddwn i ddim yn mwynhau fy nghwrs
- Roeddwn i'n gweld y cwrs yn anodd
- Roeddwn i'n ei chael hi'n anodd mynychu fy nghwrs
- Cefais swydd
- Cefais brentisiaeth
- Dechreuais gwrs hyfforddi arall
- Allwn i ddim fforddio aros mewn addysg
- Rhesymau iechyd personol
- Rhesymau eraill

Q7.1 **[Os Q7.1=10] Dywedwch wrthym am y rhesymau eraill hyn:**

Q7.2 **[Q2.6=2] A oeddech chi'n poeni o gwbl am sut y byddech chi'n ymdopi'n ariannol pe byddech chi wedi parhau i astudio yn yr ysgol neu'r coleg?**

- Oeddwn, yn poeni llawer
- Oeddwn, yn poeni ychydig
- Na, ddim felly
- Na, ddim o gwbl
- Dwi ddim yn cofio

Q7.3 **[Q2.6=2] Pa rai o'r canlynol, os o gwbl, oeddech chi'n poeni talu amdanynt, petai chi wedi parhau i astudio yn yr ysgol neu'r coleg?**

- Brechwast neu ginio i chi'ch hun pan fyddwch yn yr ysgol neu'r coleg

- Dillad
- Llyfrau neu offer ar gyfer ysgol neu goleg
- Teithiau ysgol neu goleg
- Mynd allan gyda ffrindiau e.e. i sinema neu dafarn
- Gwyliau
- Bwyd yn y cartref
- Trydan neu nwy yn y cartref
- Rhywbeth arall
- Dim byd, doedd gen i ddim pryderon am dalu am bethau

Q7.3 **[Os Q3.4=9] Beth arall oeddech chi'n poeni talu amdanynt?**

Q7.4 **[Q2.6=2] Pe byddech wedi derbyn yr LCA, a ydych chi'n credu y byddech chi wedi aros yn yr ysgol neu goleg?**

- Byddwn, yn bendant
- Byddwn, o bosib
- Dim un na'r llall
- Na, mae'n annhebygol
- Na, yn bendant ddim
- Ddim yn gwybod

Newidiadau i'r LCA

Q8.1 **Y lwfans wythnosol LCA ar hyn o bryd yw £40 yr wythnos. Ydych chi'n meddwl bod hyn yn:**

- Ormod
- Y swm cywir
- Rhy ychydig
- Ddim yn gwybod

[Os Q3.11=(2,3)] Beth ydych chi'n meddwl y dylai'r lwfans LCA wythnosol fod?

£ _____

Q8.3 Ydych chi'n credu mai presenoldeb ysgol neu goleg yw'r ffordd orau o ddyfarnu'r lwfans LCA?

- Ydw
- Nac ydw
- Ddim yn gwybod

Q8.4 Yn olaf, beth, os unrhyw beth, hoffech chi weld yn cael ei newid neu ei wella am yr LCA?

Amdanoch chi

Byddem yn ddiolchgar iawn pe gallech ddweud ychydig wrthym amdanoch eich hun, fel y gallwn ddeall mwy am y myfyrwyr sydd wedi cwblhau'r arolwg hwn.

Q9.1 [OS Q2.6=1] Ydych chi'n fyfyrwr mewn:

- Coleg
- Ysgol
- Lleoliad arall

Q9.2 Beth yw eich oed?

- 16
- 17
- 18
- 19 oed neu'n hŷn
- Mae'n well gen i beidio â dweud

Q9.3 **Beth yw eich rhyw?**

- Gwryw
- Benyw
- Mae'n well gen i beidio â dweud

Q9.4 **A yw'r rhyw yr ydych yn uniaethu ag ef yr un peth â'ch rhyw a gofrestrwyd adeg eich geni?**

- Ydy
- Nac ydy

Q9.4 **[Os Q9.4=2] Nodwch eich hunaniaeth rhywedd:**

Q9.5 **[Os Q2.6=1] Ydych chi'n derbyn unrhyw un o'r cymorth neu'r gefnogaeth ariannol ganlynol?**

[Dewiswch yr holl rai sy'n berthnasol]

- Prydau ysgol neu goleg am ddim
- Cludiant ysgol neu goleg am ddim neu gymhorthdal
- Cymorth ariannol gan goleg
- Grant i helpu gyda gofal plant
- Grant Dysgu Llywodraeth Cymru
- Math arall o gymorth ariannol
- Na, dim un o'r rhain
- Ddim yn gwybod

Q9.6 **Yn ystod y 12 mis diwethaf, a oedd yna adeg, oherwydd diffyg arian neu adnoddau eraill pan:**

	Ydw	Nac ydw	Ddim yn gwybod
Oeddech chi'n poeni na fyddai gennych ddigon o fwyd i'w fwyta?	☐	☐	☐

Nad oedd modd i chi fwyta bwyd iachus a maethlon?	☐	☐	☐
Wnaethoch chi fwyta ychydig o fwydydd yn unig?	☐	☐	☐
Fu raid i chi fynd heb pryd bwyd?	☐	☐	☐
Wnaethoch chi fwyta llai nag yr oeddech chi'n meddwl y dylech chi?	☐	☐	☐
Wnaeth eich cartref redeg allan o fwyd?	☐	☐	☐
Roeddech chi'n llwglyd ond wnaethoch chi ddim bwyta?	☐	☐	☐
Wnaethoch chi ddim bwyta drwy'r dydd?	☐	☐	☐

Q9.7 Oes gennych chi brofiad o fod mewn gofal?

Mae hyn yn golygu os ydych erioed wedi derbyn gofal, gan gynnwys gofal gan Awdurdod Lleol. Gallai hyn gynnwys gofal maeth neu aros mewn cartref plant.

- Oes
- Nac oes
- Ddim yn gwybod / Mae'n well gen i beidio â dweud

Q9.8 Ydych chi'n gofalu am aelod arall o'r teulu, fel plentyn, rhiant, chwaer neu frawd?

- Ydw
- Nac ydw
- Ddim yn gwybod / Mae'n well gen i beidio â dweud

Q9.9 Oes gennych chi unrhyw anghenion dysgu ychwanegol, fel anhawster dysgu neu anabled, sy'n ei gwneud hi'n anoddach i chi ddysgu?

- Oes
- Nac oes
- Ddim yn gwybod / Mae'n well gen i beidio â dweud

Q9.10 **[Os Q2.6=1] Yn ogystal ag astudio, a oes gennych swydd(i) cyflogedig?**

- Oes
- Nac oes
- Ddim yn gwybod / Mae'n well gen i beidio â dweud

Q9.11 **[Os Q9.10=1] Pryd ydych chi'n gweithio fel arfer yn y swydd(i) yma?**

[Dewiswch yr holl rai sy'n berthnasol]

- Yn ystod yr wythnos (dyddiau a nosweithiau)
- Ar y penwythnos
- Yn ystod gwyliau'r ysgol neu goleg

Q9.12 **[Os Q9.10=1] Faint o oriau mewn wythnos ydych chi'n eu gweithio fel arfer yn y swydd â thâl hon yn ystod y tymor ysgol neu'r coleg?**

Diolch am gwblhau'r holiadur hwn. Sicrhewch eich bod yn cyflwyno'r arolwg.